

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.
VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 50 f.
HIRDETÉSEK:
4-hasasbeszédű hirdetés 2000.
másnap következőn 15 1000.
Nyitvatartás 10 1000.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 101.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓSEF.

Csütörtök, május 17.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vesérelkek: Asztaltársaság az új korszakhoz.**
- Hírek a kassáryaból.**
- Elfogott leánykereskedő.**
- Hajza a halottrabló után.**
- Asztalos-sztrájk előtt.**
- Állatlan anya.**
- A házassági kancsó.**
- Egy aradi nagykereskedő balesete.**
- Pálmay és Petrás.**
- Éjjeli tárgyalás az aradi törvényszéken.**
- A sorosás.**
- Elfogadta! Elfogadta!**
- A rászédett Mattachleh.**
- Nagyváradiak Barabánánál.**
- Egy házvétel bonyolalmi.**
- Egy néppárti bank panamája.**
- Tárca: A pof. Irta: Zöldi Márton. — A Világ-
egyetem. Irta: Benedek Elek.**
- Csarnok: A művész. Irta: Peterdi Sándor.**

Asztaltársaság az új korszakhoz.

Arad, május 16.

Sturm Károly ur, — fölötté rosszul ismerne bennünket, ha azt hinné, hogy irigyeljük kegyedtől azt a kedves ötletet, hogy már az installáció napján megalakította a *Gróf Károlyi Gyula asztaltársaság*ot, annak teljes tisztikarával együtt. Legfőleg az amerikai gyorsaságot csodáljuk benne. Voltak hazafiak — talán csak Kosuth Lajost és Petőfi Sándort kell említenünk — akik egy emberélet munkáját és lelkesedését áldozták a hazáért s csak életük alkonyán, vagy haláluk után lett részük abban a kitüntetésben, hogy valamely

asztaltársaság a címbe foglalta őket. Az új főispánnal gyorsabban ment. Reggel bevonult, délelőtt beiktatták, s este már megalakították a nevével elnevezett asztaltársaságot, amely a hét bizonyos, de fájdalom, még ismeretlen napján fog valamelyik vendéglő mellékhelyiségében összegyűlni.

De viszont a közönség is tévesen alkotna véleményt fölöttünk, ha azt hinné, hogy mi a Sturm Károly ötletét politikai, vagy csak közéleti eseménynyé óhajtanók avatni. A világért sem. Ugy azoknak, a kik azt mondják, hogy a hazának komolyabb bajai vannak annál, mint ha Sturm Károly asztaltársaságokat alapít, — mint azoknak, a kik szerint az apró emberek ilyen szórakozása a köznek se árt, se használ: borzasztóan igazuk van. S viszont, ha most abban találunk hivatásunkat, hogy az új korszak félszégeit a megszólás villájára szurva, pikáns mártással a közönség elébe adjuk: ez asztaltársaságnál sokkal külön falatok kínálkoznak.

A legrosszabbul pedig Károlyi Gyula gróf itélne meg bennünket, ha olyasmit gondolna, hogy a már emittett Sturmságot arra akarjuk felhasználni, hogy főispánsága első napjaiban, a mikor még zöldek a tiszteletére fonott lombkoszoruk, neki kellemetlenkedjünk. Az új főispán tegnapi székhelyében sokkal szerényebb embernek mutatkozott, hogysem a dícsőítések tultengése, az ünnepség szer-

telenségei a legkisebb mérvben is az ő hibájára lennének visszavezethetők. Egész föllépése, minden szava mintha azt fejezte volna ki: köszönöm ezt a nagy kitüntetést, — de várjatok, amíg megéremdemlem. S ha voltak, a kik nem várhattak, azoknak bizonyára több érdekük volt a főispán tuláradó dícsőítésében, mint magának a főispánnak. Károlyi Gyula grófnak igazán nem volt módjában védekezni az ellen, hogy mindjárt a beiktatója napján asztaltársaságot neveztek el róla. A németek rég megmondták, hogy az istenek is hiába küzdenek — az asztaltársaságok tulkapásai ellen.

Más oka van annak, amiért ezt a kis ügyet ilyen komoly helyen tollhegyre vesszük. Az az asztaltársaság nemcsak egy korcsmában elszigetelt eseményt jelent, de kifejezője egyben valami általános mozgó, szép jelszavak leple alatt folyó nyüzsgésnek, amelyből egy kissé erősebben ütött ki. Világosabban szólva: annak a nagy kegyvadászatnak, amely a főispán személye körül folyik, s a mely nagyon rosszul illeszkedik be a tiszta és új korszakba.

Károlyi Gyula gróf tudniillik már főispán. Hatalom van a kezében. Kettős hatalom; az egyik, amelyet maga gyakorolhat: a főispáni jog, s a másik, amelyhez állásánál fogva utat nyithat: a kormányhatalom. Az a dícsőítés, az a kultusz, a mely a múlt hetekben Károlyi Gyula gróftól, mint a megyei koalíció elnökét érte,

A pof.

Irta: Zöldi Márton.

A pof, ha úgy tetszik pofon, nyakleves stb. nevezetes szerepet játszik az emberiség történetében. Aki még soha sem kapott vagy adott pofont, az csak felületes fogalommal bír a pof, pofon vagy nyakleves stb. társadalmi jelentőségéről.

Mert legyünk őszinték. Azoknak a jámbor keresztényeknek a száma, kik oda tartják a második orcájukat, ha az egyiket megütötték, alaposan megfogyzott. Ellenben örvendően gyarapodik azoknak a száma, kik egy pofonért leötölög kettőt adnak vissza.

Ez bizonyítja, hogy az emberi önérték, ha eltérést mutat is a vallási felfogástól, de növekedésben van.

A pof-párbajokról nem szólok. Az banáltság. Párbajozni mindenki tud, akinek telik fiakerre, orvosra és vívóteremre.

Meg kell jegyezni, hogy a pofon sem egyforma. A tenyér individualitása szerint változik. Voltak, vannak és lesznek pofonok, melyek zápfogreggesszel komplikálódnak. Viszont olyan pofonokról is tudunk feljegyzéseket, melyek inkább formai megnyilatkozások kívántak lenni. Ezeket röviden szalonpofonoknak nevezhetjük.

És ezzel befejezhetjük a pofelméletet, hogy egy konkrét pofonra térjünk át. A Lóky Ignác pofonjáról van szó.

Lóky Ignác elsőrangú vidéki gavalier volt. Minden fogyzatása abból állott, hogy nem valogatott a nőkben. A derék ur úgy vélte, hogy minden nő alkalmas arra, hogy az emberekben gyöngéd érzéseket ébresszen.

Harminc éven alul soha se került elébe leány asszony, akit ne biztosított volna lángoló szerelméről, s akit egy pásztorórára ne invitált volna meg.

Mint minden valamire való nőcsábítónak, neki is voltak sikerei és kudarcai. Elvégre az egész élet nem egyéb, mint a sikerek és kudarok zagyva keveréke. De Lóky Ignác úgy tartotta, hogy azért érdemes élni és csábítani.

Főispáni installáció volt. Az új főispán vidéki kastélyában lakott s az installáció után oda invitálta meg a megyei urakat a szokásos traktamentumra.

A rendezés szerint a meghívott urak a kastélyban töltötték az éjszakát. Természetes, hogy mindenkinek nem jutott külön szoba, mert a meghívott megyei notabilitások száma notto hetven volt.

A nagy részének az ebédlőben készítették ágyat. Matracokra, dívánokra, kanapákra, ahogy éppen tudtak. Ez akkoriban általános uzus volt.

Lókyknak is itt jutott éjjel fekvés. De mielőtt lefeküdt volna, azt a felfedezést tette, hogy a főispán társalkodónője enni, helyesebben csókolni való teremtes. Magas, szőke, debreceni leány, kit ép azért hozattak a hortobágyi tájék-

ról, hogy a főispáni gyerekekből kurtisa a felvidéki kiejtést.

Lóky megjegyezte magának a nevelőnő szobáját, ott volt szem a folyosón, amelyből a nagy étterem, a rögtönzött tömeg-hálószoba nyílt.

É fél, vagyis az általános, alkotmányos berugás után Lóky is lefeküdt a többiekkel. De ő józan maradt, mint egy diplomata. Egész nap csak szimulálta az ivást.

Szűcs csöndesen megvárta, míg hálótársai elaludtak, aztán meztelán, lábujjhegyen, nesztelenül kiosont a nagyteremből és odalopózott a nevelőnő szobájának ajtajához.

Bekopogtatott.
— Ki ön? hallatszott a nevelőnő energikus szava.

Lóky ravasz rezervával csak ennyit mondott:

— En.
— Ki az az én?
— Egy barátja, rokona, ki sürgősen beszélni óhajtott önnel.

A nevelőnő rövidesen végzett.
— Menjen a pokoiba, ha valami mondani valója van, jöjjön holnap.

Lóky forszírozta a dolgot.
— Bocsánat, nem lehet halasztani egy percig sem lehet. Nagyon a körmömre égett.

— Törődöm is én az ön körmével.
— Ha be nem bocsát, erővel is be kell törnöm.
— Azt szeretném én látni.

— ha ma hangzik el: már a főispáni és a kormányhatalom előtt való hajbókolásnak tetszhetik. Ez ugyan honpolgári jog, s igazuk van azoknak, akik azt mondják, hogy ezt a jogot a multban is elég szeretlenül gyakorolták. De újra azt mondjuk: egy olyan iránynak, amelynek leggazdagabb politikai tőkét az adja, hogy a mult förtelmes bűneitől megtisztítja az országot, — nagyon rosszul áll, ha már első napjaiban a mult egyik legjobban ócsárolt bűnét: a szervilizmust ülteti el. Még pedig mélyebbre, mint azt a multban tették.

Pedig a legodaadóbb rajongást is élesen el lehet választani a közönséges, önző hajlongástól. Ha az új főispán lelkes ünneplése által azt a kétségtelenül jelentős tényt ünneplik, hogy Aradvármegyének az ő első negyvennyolcas főispánja: akkor ennek az ünneplésnek legnagyobb méretei jogosak. De mindaz amivel az új főispán személyi hiúságára akarnak hatni, a hizelgés folyondárján az ő jóakaratahoz fonódni: az már a hatalomnak, a kegyek birtokosának szólt, s ha azt kissé megkaparjuk, előbujik — az önzés. S ilyen nagyon sok van, és sok settenkedik: a Sturm Károly asztaltársaság-alapítása csak egyik jelensége az új iránynak.

S az ilyen ünneplés magának az ünneplésnek is kevés tiszta örömet hoz. A beiktatón a főispán szájából lehetett hallani: hogy még nincsenek érdemei, a melyeket kitüntetésekkel koronázzanak. A díszes fogadj' Isten megillette: de a kitüntetésekkel, az asztaltársaság-cimekkel, utca-elnevezéssel, s egyebekkel várjanak, a míg tett valamit, különben őt magát hozzák zavarba. S ha ezt a kitüntetést a mellőzöket és titkos érdekeket hureoló szervilizmus viszi ezüst tálcán a főispán elébe, akkor talán mi tesszük a főispánnak s az állítólag purifikáló új korszaknak a legjobb szolgálatot, ha azt hessegetni próbáljuk mellőle.

Mindez pedig dehogy vonatkozik

önökre, kedves Sturm ur. A kiket kellemetlenül érint, azok legfőleg magukra vessenek, hogy olyan korán alkalmat kínáltak az újságban való megemlékezésre. Ha nem siettek volna, mi is várunk e nyers igazságok kimondásával. Ezek után pedig, ahogy önök a heti értekezleteket, — mi is az elnök éltetésével zárjuk sorainkat. +

Hirek a kaszárnyából.

(A vár újdonságai.)

— Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, május 16.

Az aradi várban a hónapokon át tartó borongós hangulatot kezdi már felváltani az a régi elevenség és vidámság, amely a katona sorból való kiszabadulás érzése nyomán bakáéknál támadni szokott. A rendes létszám kiegészítésére behívott póttartalékosok a nagy politikai fordulat bekövetkezése óta tisztában vannak azzal, hogy megszámlálvák a hazának teendő szolgálatuk, — szerintük kinszenvedéseik napjal — és ezért, ha nem is megbékülten, de megadással néznek az arany szabadság közzel visszanyerése elé. Igaz, hogy addig is a friss tavaszi szellő jó pár száz sóhajt fog még a várból a Maros felé hajtani, de hat hét nem a világ és július elsőjére bevonulnak már az *ujoncok*.

Egyelőre azonban még erősen *stand-beli*ek a póttartalékosok és a felső katonai hatalmak komolyan veszik a behívottak kiképzését. Holnap is a házi ezredhez bevonult tartalékosokból és póttartalékosokból három tábori századot képeznek, a melyekkel a *zadorlaci* réten *életpéldényekkel* harcászati gyakorlatokat végeztenek. Ez a céllovászat rendkívül érdekességet nyer az által, hogy mostanában fontos kísérletek történnek a jövő hadászati-újításokhoz. A közös hadseregnél ugyanis már a közel jövőben elvetik a színes egyenruhát, amely háboruban sehogysem bizonyult alkalmasnak s a levegőszíni utász-uniformissal cserélik föl. Mint-hogy pedig ez a reform a többi hadseregeknél is előbb-utóbb bekövetkezik, ezen az alapon

kell gyakorolni a céllovást is. A zadorlaci réten tehát már az új *sajbákra*, a földszíni céltáblákra lövődöz éles golyóval a legénység.

Egyébként már nagyban készülnek a sorozásra, amelyen ezuttal több bizottság fog működni, mint eddig. Ha — amihez sőt fér kétség — az új parlament a legrövidebb idő alatt megszavazza az 1905. és 1906. évi ujoncjutalékokat, akkor már június 14-én megkezdik a sorozást és július 1-ére megkapja már a tisztikar a kenyérét, ami alatt természetesen a kiképzésre kerülő ujoncokat kell érteni.

Addig is jönnek-mennek a *rezervisták* és sürgőldősük egy kis elevenséget hoz az öreg vár szürke egyhangúságába. Már csak hetekig fog tartani, hogy a vár kazamatái visszanyerjék régi képüket és a mostani *durchlaufer*-ek helyébe állandó lakókat kapjanak: az erőből duzzadó, hangos és hetyke ujoncokat.

Elfogott leánykereskedő

(Vászik a virágokat.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 16.

Erdekes fogást tett tegnap a brassói rendőrség egy hírhedt leánykereskedő letartóztatásával, kinek üzelmei sötét színekben tüntetik fel azt a garázdálkodást, melyet lelkiismeretlen ügynökök a leánykereskedés körül üznek. Fiatalt, virágzó leányokat, a kik regények lapjairól szedik tele fejüket romantikával, családjuk köréből ragadnak ki, hogy a buja Kelet rossz hírű házában, vagy háromeiben helyezék el őket.

Weinstein Efrájim Jakab, harminckilenc éves ügynököt már régebb időtől fogva figyelmével kísérte a brassói rendőrség, mert az a gyanu terhelte, hogy leánykereskedéssel foglalkozik. Szombaton reggel azután letartóztatták, éppen mikor egy nagyobb szállítmányt, tizenegy leányt akart egyenként Konstantinápoly felé kikikasztani.

A leányok között van egy *Kereses* Mária nevű tizenhat éves gyönyörű hajadon, egy fehérmegyey földbirtokos leánya, aki Budapesten, rokonainál nevelkedett. A leányka regényes

— Mindjárt meg fogja látni, ámbár felesleges gyerejét gyujtani.

Azzal neki támasztotta a vállát és benyomta az ajtót. A závár egyszerűen letört.

Ami ezután következett, az pillanatok munkája volt. A nevelőnő felugrott az ágyától, odarohant az ajtóhoz és csodálatos ösztönnel úgy vágta pofon a tolokodó urat, hogy szikrázott a szeme.

A pofon motorikus súlyából Lóky megértette a helyzet lélektanát. Ezzel a leánynyal nem lehet boldogulni. Mint bölcs hadvezér, feladta a csatát és visszavonult.

Mikor a tornácra végig szaladt, hallotta a nevelőnő hangját, ki energikusan adott kifejezést jogos megbotrunkozásának.

— Az a gazember, az a bitang!

Lóky érezte, hogy veszedelem fenyegeti, hogy leleplezik, félt a következményektől, főleg a blamáztól. Hirtelen egy eszme villant meg lefelé. Ep az ajtóban állott . . . Az ajtó mellett az egyik hosszú kanapén az öreg Zomothy feküdt és horkolt. Nagyszakállu öreg ur volt, megyei főlevéltáros és híres papucshős. Lassan felemelte kezét és hatalmasan pofonvágta az öreg urat. Abban a pillanatban beleugrott az ágyába és betakaródzott a paplanal, a füle se látszott ki.

A pofonütött levéltáros egy tigris szökéssel ugrott ki ágyából. Harsány basszus hangján ordította:

— Ki volt az a gazember?

A vendégek felugráltak a zajra.

— Ki ütött engem pofon?

— En ütöttem.

Ezt a nevelőnő mondta, ki hirtelen ruhát kapott magára.

— Mért ütött pofon? — tudakolta a levéltáros.

— Mért az ur szemtelen, alá aló ember.

— Kikérem magamnak.

— Már ki is adtam.

A dolgot hangosan kezdték pertraktálni. A főispán is felébredt a lármára.

— Mi az, mi az? — tudakolta.

A levéltáros kirukkolt.

— Méltóságos uram, te ugyan szép lánycselédet tartasz . . .

— Mi történt?

— Mi történt? Az történt, hogy itt nyugodtan alszom és ez a hölgy idejön és se szó, se beszéd, pofon vág.

A főispán odafordult a nevelőnőhöz.

— Kisasszony, nem értem az ön viselkedését.

— Kérem, mindjárt számot adok róla. Ezen ur, szégyelheti magát, odajött az ajtóhoz és betörte az ajtómat. A závár, tessék megnézni, el van törve.

A főispán megnezte a závárt, aztán vállat vont,

— Barátom — mondotta a levéltárosnak — ezt magad kerested magadnak. Jobb, ha nem szólsz. A te korodban . . . Mindenesetre különös . . .

Lókyt ellenben másnap is allg tudták felkölteni, oly mélyen aludt . . .

A Világegyetem.

(A Föld és a csillagvilág fizikai tüneténeinek ismertetése. Írták: Cholnoky Jenő és Kövesligethy Radó egyetemi tanárok. A „Műveltség Könyvtára”-nak 3-ik kötete. Kiadja az Athenaeum.)

Büszke öntudat tölti el keblünket, ha a kimutatható kezdettől máig az ember fejlődését nyomon kísérjük. Az ember testi és lelki fejlődése szédítő utat tett meg a megszámlálhatatlan évezredek során s bár a megszámlálhatatlan évezredek homályában lappang a tökéletes ember, a hit, hogy ez a tökéletesség elkövetkezik, felemel, további munkára, küzdelemre serkent. Ha ez a hit nem élne bennünk, elveszítetnők élet- és munkakedvünket s elviselhetetlenül nehezednék reánk kicsinyiségünk, semmiségünk érzete, az az érzet, melyet a megmérhetetlen világegyetem kelt föl bennünk. A világ urának nevezzük magunkat nagy büszkén, holott ha kissé mélyebben hatolunk a Világegyetem tüneténeinek vizsgálatába, a hű álmom kegyetlenül foszlik szét: hisz maga a föld, melynek lakói vagyunk, csak egy porszem a nagy mindenségben. S ha ez a nagy-nak látott föld csak egy porszem, mik vagyunk mink?

Sűrű verejtékcsepkeket izzadva jutunk fel a néhány ezer méteres hegy tetejére. Hosszu idő kell, míg kilihgettük magunkat, szívünk rendezen ver. Pedig valóképen csak egy dombocskát tetején vagyunk. Hol van innét a Nap, mely reánk tüzi forró sugarait? Hol a Hold? A csillagok millárdja? S mi van ezeken túl? A „dombocskát” tetejéről a „dombvidék” hosszú láncolatán plhen meg tekintetünk. Hegyláncnak mondjuk mi. Szemünk belefárad, míg végigjárja a sötét erdők koszoruzta hegyeket, a szik-

hajlandósága, szerelemről ábrándozó, tapasztalatlan teremtés, a ki egy kereskedelmi tanfolyam-hallgatóval ismerkedett meg. A fin — aki nem tudni hogyan, összekötetésben állt Weinsteinnal — telebeszélte Kerekes Mária fejét, hogy Keleten egy nagy cégnél jó fizetéses állást szerezhet neki.

A flut segítette a rábeszélésben Kerekes Emília, huszonhatesztendős volt postai kezelőnő, a leány unokahuga, akit Weinstein szintén behálózott. Sikerült rávenniük Máriát arra, hogy rokonai tudta nélkül Emília társaságában Brassóba leutazzék.

Weinsteint éppen akkor tartóztatták le, a mikor a két leánynak a határon való átvitelén fáradozott. A nála talált iratokból kiderült, hogy még 9 leány vár szállításra a napokban. Ezeknek az exportálását azonban szintén megakadályozza a határrendőrség.

A vizsgálat Weinstein ellen, aki valószínűleg egy hatalmas szövetség tagja, széles mederben folyik. Az ügynök a szebb leányokat török nagyurak háremjei számára adta el s fejenként *huss-huszonötzezer* koronát is megkezesett rajtuk.

A kevésbé szépeket Ázsia mulatóhelyeire szállította, sőt Egyiptomba is. A hazai rendőrség, amely most különös szigorral intézkedik ezekben az ügyekben, mindent megtesz, hogy Weinstein esetével kapcsolatban a határokon folyó sivar leányvásárnak egészen véget vessen.

Asztalos-sztrájk előtt.

(Aradi munkások megállama.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, május 16.

Pár héttel ezelőtt az aradi asztalossegédek között mozgalom indult meg, az általuk rossznak talált munkarend módosítására nézve. A segédek egy bizottságot küldtek ki, amely új munkarendet dolgozott ki. Tegnap nyújtották ezt be Zubor Andor helyettes iparhatósági biztosnak, aki erre meghívta az aradi faiparosokat, hogy a megállapodás létrejöjjön. Ha a meg-

állapodás nem fog létrejönni, a *sztrájk fenyeget*

A tárgyalást ma délután négy órakor tartották meg a városházán Zubor Andor elnökelete alatt.

A segédek főbb követelései a következők:

1. A rendes napi munkaidő 9 $\frac{1}{2}$ óra, azaz kilenc és fél óra, 1 $\frac{1}{2}$ órai ebéd idő megszakítással.
2. A napidíjban dolgozó munkás bármely szombaton felmondás nélkül kiléphet, viszont a munkaadó öt elbocsájtathatja; ezen körülmény 24 órával előbb egymásnak tudomására adandó.
3. A segéd azonnal kiléphet:
 - a) ha a munkaadó — helyettesse, vagy a munkaadó hozzátartozói öt vagy családtagjait tetteleg bántalmazzák, ellene vagy ellenük becsületsértést követnek el;
 - b) ha a munka folytatásánál egészsége vagy élete veszélyeztetve van.
4. A napidíjban dolgozók és segítő munkások teljes heti keresete, valamint a darabszámra dolgozók megállapított kontópénze szombaton a munkaidő befejezése után azonnal ki fizetendő, amennyiben során túl kell várni, ezen idő óradíjban kifizetendő.
5. A napidíjban dolgozóknak a túl órázásért 20%-al több fizetendő a rendes napidíjon felül.
6. A darabszámra elvállalt munkát csak az árak kifizetése ellenében szabad megkezdeni.
7. Ha a darabszámú munkás az elvállalt munkát bevégezte és más egyezség létre nem jött, azonnal elbocsájtható vagy kiléphet, de a járandósága azonnal kifizetendő.
8. A minimális napidíj két korona nyolc van fillér.
9. A gépmunkások minimális napidíja két korona hatvan fillér.
10. Május elsejének megünneplése.
11. A bizalmi férfi rendszer elismerése.

A követelések ismertetése után a mesterek Reinhart Gyula elnökelete alatt behatóan megvitatták az egyes pontokat. A megállapodás eredményét holnap közlik Zubor Andorral. A tárgyalásokat azután a két fél megbízottai fogják folytatni.

A megmérhetetlen világegyetem tüneményeinek tudománya maga az a végtelen nagy birodalom, ezt a birodalmat tökéletesen bejárni embernek nem adatott meg s meg kell elégednünk, ha bár nagyjában megtehetjük azt az utat, melynek ezer meg ezer kiágazása van. Ezt a nagy utat a levegőben kezdjük a mi tudós vezetőnk s ez az út maga végtelenségig tetsző. Megmagyarázza a levegő hőmérsékét, annak változásait, a zivatar keletkezését, lefolyását, a levegő nedvességét, a csapadékot, a harmat, dér, zuzmarás köd, felhő, eső, jégeső és hó mivoltát, a villamosságot, a mennydörgést, — így jutunk az áldott Naphoz, s földön minden mel és mozgásnak legfőbb okához. Mennyi életesség jut a földre, hogyan oszlik meg a föld színén? Aztán következik a szelek világa, s közben egy sereg répszerű kérdés világosodik meg, többek közt a Medárdus napi időváltozás, megtudjuk, mi a legegyszerűbb barométer, miben áll az időjárás tudománya, megfejtődnek a mindennapos tünemények okai: az ég kék színe, a felhők színei, a tavak színei, a szivárvány, a ködképek, a sugárképek a lenyugvó nap körül stb. stb.

A levegőből lejutunk — az Óceán fenekére. Micsoda életet találunk itt! Hány élet kellene csak ennek a teljes megismerésére! S mekkora tudomány a „végtelen” tenger élete, a látható tünemények nagy sokasága!

A tenger után jön a föld, a „porszem”, a melyben a „világ ura” él. Mennyi titkot rejt magában ez a porszem! Mennyi a csodálni való a felszínén! A hegyek, a völgyek, a síkságok. A mindenféle csudás alakulatok, képződések. A rettenetes vulkánok. A vulkánikus kitérősek. A hegyek pusztulása. Hogyan dol-

Hajsza a halottrabló után.

(A szabadsághős özvegyének tolvajai.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, május 16.

Az ujonnan felállított határrendőrség nemcsak a saját hatáskörébe tartozó ügyeket végzi nagy körültekintéssel, hanem a hatósági területéhez tartozó rendőrhatalóságoktól érkezett megkeresésekben foglalt közbiztonsági ügyeket is éber szemmel kíséri.

Az elmúlt héten *Fehértemplomban* meghalt. *Abancourt* volt 48-as honvédőrnagy özvegye, aki a tulajdonát képező házában visszavonultan és csak férje emlékének élt, akit 1848-ban a „Neugebäude”-ben agyonlöttek. Egyedüli vigaszát abban lelte, hogy annak iratait és leveleit rendezgette és olvasgatta. Halála után következő napon a lakást *feltörve találták* és abból minden értékes ingót, ékszert és történelmi iratokat *ellopják*.

A fehértemplomi kapitányságnak sikerült az ugyanazon házban lakó *Jovanovics* György nevű züllött hentesmester személyében a tolvajt elfogni és a városi rendőrkapitányság börtönében elzárni. Az egész városban nagy izgatottság volt az ellopott iratok miatt és nagy örömet idézett elő, hogy a tolvaj kézre került; azonban az öröm korai volt, mert *Jovanovics* az első éjen a zárkában levő kályhát helyéről elmozdította s a *kályhanyíláson keresztül megszökött*. Egy heti nyomozás után sem a városi rendőrségnek, sem a csendőrségnek a tolvajt nem sikerült kézrekeríteni.

Lestyánszky János m. kir. határrendőrségi kapitány Popovics rendőrbiztos kíséretében a hatósági területéhez tartozó községekben a határszéli ügyek megvizsgálása céljából e hó 9-től 11-ig körutat tett és *Fehértemplomban* a rendőrkapitányságon értesült a betöréses lopásról. E hó 11-én Lestyánszky határrendőrkapitány *Palánk* és *Dubovác* községek határai közt értesült egy csapat juhásztól, hogy *Jovanovics*, cipőjét hátán hordva, az országra tárt. A kapitány kocsija csakhamar utolérte és miután a nyert személy-

laóriásokat, látjuk, a mint a messze távolban az ég reáhajlik ezekre az óriásokra s vajjon jut-e eszünkbe, hogy ezek az óriások még csak törpéknek sem nevezhetőek a világegyetemben. Ha a Föld porszem, mik ezek az óriások? Hát az a síkság, melyet a hegyláncok körülvesznek? És a végtelen pusztaság, melyet szemmel láthatóan nem is határolnak hegyek? Mennél tovább nézünk, elmélkedünk, annál súlyosabb terhekkel nehezedik reánk kicsinyiségünk, semmisségünk érzete s végeztül még szerencsésnek mondjuk magunkat, hogy némiképp ismerjük a Földet, mely ápol és eltakar s valamennyire be tudunk hatolni a folyton fejlődő tudomány segítségével a szabad szemmel és emberi találékonyság alkotta eszközök útján látható világ titkaiba; megértjük a Föld és a csillagvilág egyes tüneményeit s megértvén, azokat magunk hasznára fordíthatjuk.

Ezt a nagy és üdvös célt szolgálja Cholnoky Jenő és Kövesligethy Radó hatalmasnagyi könyve, mely méltó folytatása a már népszerűvé lett Műveltség Könyvtára eddig megjelent két kötetének: a *Technika vívmányai*-nak és az *Embernek*. A nagy feladatot megosztották egymás közt: Cholnoky a Föld, Kövesligethy a csillagvilág birodalmát tárja a laikus ember álmélkodó szemé elé. Mindkét tudós író mestere a tudomány népszerűsítésének. Kedvvel, gyönyörűséggel követjük őket fejezetről fejezetre s észrevétlenül gyarapodik ismeretünk s tágnul látókörünk, megnyílnak előttünk eddig nehéz lakattal lezárt ajtók, megismerkedünk mindennap látható tünemények okaival; tüneményekével, melyekről, mert annyira mindennapiak, azt hisszük, hogy tisztában vagyunk velük, holott ha hirtelen feltennénk a kérdést, nem tudnánk rá kielégítő feleletet adni.

gozik, pusztit az esőcsepp a hegyóriásban. Hát a patak, a csörgedező kis patak.

Hát az a „körutazás”, mit a vizek végeznek! A földön s a föld alatt. Hogyan fejlődnek a barlangok s hogyan pusztulnak. Hogyan támadnak azok a sokszor megcsudált hegyszakadékok. És itt van a források nagy birodalma. A folyóvizek, a tavak: mind ezen a porszemen. Ez a porszem foglalja el a 633 oldalas könyvnek körülbelül ötszáz oldalát. Itt veszi át a vezetést Kövesligethy, bevezetve a csillagvilág csudálatos, rejtelmes, birodalmába. Minő utazás ez! El-eiszédülünk a látottaktól s beleszédülünk a gondolatba, hogy mily megmérhetetlen űr a világegyetem: évezredek kellenének, hogy azt bejárja a gyarló ember, föltéve, hogy van évezredekre nyújtott emberi élet s volna „alkalmatosság”, mely ezt az utat megtegyje.

Méltóan a nagyszerű témához, melyet a könyv fölöl, maga a könyv is egy nagy birodalom, melynek hű ismertetéséhez külön könyv kellene. Csupán a szövegek és színes mellékletek száma több négyszáznál s végül a könyv hátsó táblájának belsejében van egy forgatható csillagtérkép is, mely Kövesligethy számítása alapján készült. Egy újságcikknek ily nagyszabású művel szemben lehet-e más feladata, mint némi tájékoztatást adni a tartalomról, felkelteni a figyelmet s buzdítani, serkenteni a magyar olvasót, hogy ragadja meg az alkalmat: megismeri annyit a porszemből s a porszemről látható csillagvilágból, a mennyit minden művelt embernek ismernie kell. Ismernie nemcsak műveltségének gyarapításáért, de azért a gyakorlati haszonért is, mit e könyv bőséggel áraszt magából.

Benedek Elek.

leírás szerint úgy ő, mint a vele utazó biztos felismerte a tolvajt, erőlyes felszólítás után kocsijára ültette és a dubováci csendőrségnek átadta. A fehértemplomi rendőrkapitányságot értesítették, hogy a tolvajt erős fedezet alatt odakísérik.

Állatias anya.

(Egy kis leány mártírja.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 16.

Gerhart Hauptmann szomorú hősnőjének, a kis Hannelének megrázó kálváriájához hasonló esettel foglalkozik a budapesti rendőrség. Egy kilencéves kis leányról van szó, akit szülei, különösen édesanyja, annyira kineznek, hogy a szerencsétlen gyermek már most is olyan, mint a csontváz, s ha tovább is így bálnának vele, bizonyos, hogy nemsokára belepusztulna.

A Hársfa utca 36-ik szám alatt levő ház lakói följelentést tettek a rendőrségen Sulyok Sándor szolga és felesége ellen, mert 9 éves, Mariska nevű gyermeküket, valóságban a halálba kergetik. A följelentés szerint a házastársaknak az a céljuk, hogy a boldogtalan teremést teljesen elpusztítsák, és többek szerint az asszony ki is jelentette, hogy, ha tudná, hogy csak két évet kap, nem haboznák egy pillanatra sem, és gyermekét eltenné a láb alól.

A napokban, a korra reggeli órákban, a hársfa-utcai ház lakói rettenetes kiáltozásra ébredtek fel. A fájdalmas sikoltozás a kegyetlen asszony lakásából hallatszott. Odafutottak a lakás elé, s minthogy a kérő, nyöszörgő s már hörgésbe fuló sikolyok miad rémesebbé váltak, erőszakkal feltörték a bezárt ajtót. Vérlázító látvány tárult a szemük elé.

Az asztalhoz kötözve, félig *mazelenre vetkötve feküdt a földön* a boldogtalan gyermekleány; mellette az állatias asszony, aki hatalmas porolópálcával *oly kegyetlenül verte*, hogy a szerencsétlen gyermek testét már *elborította a vér*. A lakók felháborodása most oly magas fokra hágott, hogy a lelketlen asszonyt majdnem meglincselték; úgy, hogy csak egy rendőr idejekorán történt közbelépésének köszönhető, hogy megmenekült. Ilyen és ennél még borzalmasabb jeleneteknek sokszor voltak tanúi a házbellek, akik a följelentésben azt is megírták, hogy a lelketlen házastársak egyszer három napon át egy sötét oduban bezárva tartották a gyermeket, s ha közbe nem lépnek, talán *halálra éheztesítik*.

A szerencsétlen teremést egyszer télvíz idején megszökött hazulról és a *Dunába ugrott*, hogy szenvedésitől szabaduljon. Kimentették és visszahozták szüleinek lakására, ahol előlről kezdődött a kálváriája.

A rendőrség most igen szigorú vizsgálatot indított ebben az ügyben, és ha a vádak igaznak bizonyulnak, a szegény gyermeket menházba fogják szállítani.

Éjjeli tárgyalás az aradi törvényszéken.

(Hamis eskü — gondatlanságból.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 16.

Tegnap volt az aradi törvényszéknél az első, éjfélutáni tartó tárgyalás. A tárgyaláson negyven tanút hallgattak ki, ami megmagyarázza a tárgyalás hosszú tartamát.

Az ügyről alábbi tudósításunk szól:

Silingyia községben pár évvel ezelőtt a magyar telepesek közbirtokosságot alakítva, nagyobb kiterjedésű földeket vásároltak. A földekre a Kisbirtokosok Földhitelintézete nagy

kölcsönt adott. A kölcsönt az egyes telepesek között osztották meg az általuk bírt földrészek arányában. Ezután megejtették a leszámolást a közbirtokosság és az egyes telepesek között.

Sisa Mihály silingyiai földbirtokos és téglaáró, aki szintén tagja volt a közbirtokosságnak, nem volt hajlandó a közbirtokosság követeléseit kiegyenlíteni, — azt állítván, hogy a leszámolás nem történt meg. A közbirtokosság erre Sisa-t bepörölte a megállapított hátralék erejéig.

Sisa a per során *Bainschroff* Márton és *Schupkégel* János tanukra hivatkozott arra nézve, hogy a leszámolás nem történt meg. A bíróság el is rendelte a két tanu kihallgatását. Ez megtörténvén, a tanuk eskü alatt megerősítették Sisa perbeli állítását.

A bíróság a tanuvalomások alapján elutasította keresetével a közbirtokosságot, amely erre Sisa Mihályt *hamis esküre való rábírás*, a két tanut pedig *hamis eskü miatt feljelentette* az aradi törvényszéknél.

Tegnap volt ennek az ügynek a tárgyalása. A felek *negyven tanút* jelentettek be, akiket a törvényszék ki is hallgatott. A tárgyalás során megállapítást nyert az, hogy a leszámolás megtörtént ugyan, de nem folyt le alapszabályszerűleg. A tagok egyrészt ugyanis nem értesítettek a leszámolás megtartásáról és egyes köteles formalitások sem lettek betartva.

Az ügyesség ennek folytán Sisa Mihály ellen *eljegyzte a vádat*, a másik két vádlott megbüntetését pedig csupán gondatlanságból elkövetett hamis eskü miatt kérte. A vád képviselője ezt azzal indokolta, hogy noha a közbirtokosság leszámolása nem is hatályos Sisa Mihályra nézve, a leszámolás mégis megtörtént. Am viszont a két vádlott esküt tett arra, hogy a leszámolás megtörténtéről nem volt tudomásuk, miért is csak gondatlanság terhelheti őket.

Tekintettel a peranyag óriási voltára és az idő előrehaladottságára, a bíróság a tárgyalást éjjel után egy órákor beakasztotta és a határozataira nyolc napos határidőt tűzött ki.

Egy néppárti bank panamája.

(20,000 korona egy piccolóért.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 16.

A fővárosi társaságokban néhány hét óta szenzációs hírek kerütek forgalomba egy ismert takarékpénztár, a néppárt által alapított Központi Néptakarékpénztár közeli bukásáról, amely különböző bünvádi eljárásokat is fog maga után vonni. Az eset annál érdekesebb, mert a takarékpénztár élén egy ismert országgyűlési néppárti képviselő, *Udvary Ferenc* áll. A takarékpénztárt ezelőtt három éve alapították. Hangzatos felhívásban mindenütt hirdette, hogy a földműves népet akarja megvédeni a zsidó bankok kapzsisága ellen.

Az intézet ügyel azonban sehogyse akartak föllendülni, egy előkelő sportférfin kívül, aki inkább politikai okokból itt helyezte el egy nagyobb összeget, alig akadtak vállalkozó lelkek, akik pénzüket a takarékpénztárra bízták volna megőrzés végett. A takarékpénztár válságos helyzetbe került. Hogy a bukást elkerüljék, különös manipulációt kezdtek el. Így mondja legalább az a bünvádi feljelentés, amely holnap fog a rendőrség elé kerülni.

Kiállítottak fiktív takarékpénztári könyveket. Költött nevekre, vagy pedig lekenyerezett emberek neveire. A könyvekben a betét két-három évi felmondási időhöz volt kötve. A betét-könyveket, amelyeknek ősz végére a pénztárnál nem volt fedezet, ügynökeik úján elzálogosították pesti és bécsi zálogházaknál. A bécsi zá-

logházak így több ezer korona erejéig vannak a takarékpénztárnál érdekelve. Fiatalembereknek, hatalmas családok gazdag örököseinek, szintén adtak rövid lejáratú váltók ellenében ilyen könyveket, amelyekben az illetők többnyire sikerrel tuladtak. A pénztárat eleinte visszaváltotta fiktív betétkönyveit, most azonban arra a pontra érkezett, hogy erre sem képes, és a bukás szélére jutott.

Ertesülésünk szerint több károsult ember bünvádi feljelentést is fog tenni.

A pénztárat helyzetére jellemző az alábbi eset:

Van Budapestnek egynehány kávéháza, egy a Kerpesi-uton, egy a József-körut elején, egy az Erzsébet-körut végén, egy az Andrássy uton, ahol a nap bizonyos óráiban a legveszedelmesebb uzsorások és ezek fölhaltól az ügynökök tanúznak.

Ezek a helyeken forognak a bank betéti könyvei, melyek 5000-tól 50 000 koronáig szólnak. Ezek a könyvek nagyjából *kiskorúak* nevére vannak kiállítva s *határidőre* szólnak, többnyire 1907. és 1908. évekre. Olyan emberek tulajdonában vannak két ezertől, esetleg száz-ezer koronáig is kiállított betéti könyvek, akikről köztudomású, hogy egy árva fillérjük nincs. Ezek aztán azzal az ürüggyel, hogy a betét határidőre szólván, ki nem vehetik, kölcsönkért házalnak a betéti-könyvekkel, de a beavatóftak tudják, hogy e könyvek *semmit sem érnek* s egy fillért nem adnak rá.

Az egyik kávéház főpincérvél történt meg az az eset, hogy egy vendége nem tudta a pikkolóját kifizetni és zálogba kínálta banknak *húszezer koronáért szóló betétkönyveskéjét a pikkolóért*, mire az avatott főpincér egy kézlégynitéssel csak annyit mondott:

— Fizessen az ur, vagy kidobatom. Azokat a könyveket jól ismerem és egy fillért nem adnék értük, ha százezrekről szólnának is!

SPORT.

Ifjusági tornaünnepély.

Arad, május 16.

Az aradi kir. főgimnázium, az állami főreáliskola és az állami tanítóképző intézet növendékei folyó hó 20-án, vasárnap délután a liceum előtt fekvő játéktéren házi tornaversenyt rendeznek.

Az ünnepélyre, mely a három tanintézetnek, egyszersmind tornavizsgálata is lesz, a tanulók nagy igyekezettel készülnek s a közönségnek szép és lélekemelő ünnepélyben lesz alkalma gyönyörködni a verseny alkalmából.

A műsor következő érdekesebb számokból áll: 1. Felvonulás. 2. Himnusz. 3. Szabadgyakorlatok. 4. Buzogány-gula. 5. A főgimnázium és főreáliskola négy alsó osztályának szertornázása (osztálytornázás). 6. A felső osztályok és a tanítóképző intézet szertornázása (csapat-tornázás) 26 csapatban. 7. Versenyek: a) sikfutás, b) rud- és kötélmászás és függeszkedés, c) összetett verseny (intézeti verseny), magasugrás és súlydobás távolra, intézetenként 6-6 tornász. 8. Szabad tornázásra magas nyújtón és korlátan. 9. Himnusz. 10. Elvonulás.

Belépti-díj: ülőhely személyenként 60 fill., állóhely 20 fillér. A tiszta jövedelem az országos tornaversenyre felutazó szegénytanulók költségeinek fedezésére fog fordítani, miért is a tanintézetek igazgatóságai tisztelettel kérik Aradváros nagyérdemű közönségét, hogy a nemes cél elősegítése érdekében az ünnepélyt támogatásával tisztelje meg.

Pálmay és Petrás.

(Háborúság egy nyilatkozat körül.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 16.

Az egyik fővárosi lap színházi tudósítója arra a hírre, hogy Pálmay Ilka hazajön Amerikából, a művész unokahugát, a primadonnává felcseperedett Petrás Sárít meginterviewolta az íránt, vajjon mi csoda tervei vannak Pálmaynak a jövőre. A tehetséges primadonnajelölt válaszában csúnyán leszólta nagynénjét, akiről többek között azt is mondotta, hogy féltékenykedik ő reá. Már mint Petrás Sárira.

Ezekre a nyilatkozatokra most Márkus József hírlapíró, a Magyar Szinpad című lap szerkesztője éles hangú levélben válaszol. A levél így hangzik:

Kedves kis Petrás kisasszony!

A múlt héten fölkereste magát egy újságíró kollégám és meginterviewolta magácskát; abból az alkalomból, hogy „nagynevű nénékije”, Pálmay Ilka hazaérkezik amerikai utjából, alkalmoszerűnek tartotta megtudakolni magácskától: mik a tervei Pálmay Ilkának a jövőre vonatkozólag?

Persze, épp ugyanaolyan alappal intézhette volna magácskához a következő kérdést:

— Isteni művész, mi a véleménye az Anglia és Törökország közt kiütött Tabak-konfliktusról?

De hát az olyan ifju színész-csemetéknek, mint amilyen magácska is, velük született érnük, hogy nyelvecskájuk erősen pereg s újságíró kollégám feltett kérdésére elkezdett csacsogni és beszélt, beszélt, beszélt...

Amennyiben nem találná elég jogcímnek e nyílt levélhez azt, hogy a legtisztább és legmelegebb barátság érzése fűz Pálmay Ilkához, talán elegendő lesz felemlítenem, hogy aki a színéssz pályán a maga első lépését irányította, kedves kis Petrás kisasszony, én magam voltam. Talán vissza fog még emlékezni arra a napra, amikor tisztelt mamájával fölkeresett és épen Pálmay Ilka íránt való barátságomra hivatkozva, arra kért, hogy segítsen magácskát a színpályára. Én azonnal kézen fogtam magácskát és magam vittem el a Vigszínház színésziskolájának a dobogójára, amelyen vékonyka gyerekhangon elsíptott egy nótácskát... S aztán még sok-sok ízben tisztelt meg azzal, hogy egyik-másik fogas színházi dologban a tanácsomat kérje — miguem „nagy primadonna” lett, akit újságírók interviewolnak és aki oly csúnyán leszólja a „többi”-t, azaz, hogy Pálmay Ilkát!

... Szükséges-e megvédeni Pálmay Ilkát az interjú az állításai ellen? Nem, kedves kis Petrás kisasszony! Pálmay Ilka főnragyog abban az elérhetetlen, örökké fényes magosban, ahová az olyan ifju, kis színésznőcskék, mint amilyen magácska is, kedves kis Petrás kisasszony, csak felsóhajthatnak, de amely magasságnak még csak az ezrednyi, közelébe is felérni nem fognak soha. Soha, soha, kis Petrás kisasszony!

S a vádaskodása! Hogy Pálmay Ilka ezt mondta: a közönség izlése, amely valamikor igazán finom volt, nagyon leiacsonyodott. Oh, maga kis denuncians — hát nem mondott-e igazat a nagy művész? S hogy nehezeit, mert a színpadra lépett. Nem akarta, hogy magácska színész legyen! Hát ki tudja? Vajjon egy napon — mert el fog következni ez a kérelmetlen nap magácskára is, — mikor fonyadt arccal fog ott állani öltözőjének tükre előtt, nem fog-e kiégett szemekkel, a tükörbe meredve felsóhajtani:

— Istenem, miért nem hallgattam ő rá, akinek minden színpadi dicsőségben része volt s mégsem akarta, hogy színész legyek?

És kétségbeesetten fogja ráncos kacsóit dörzsölni. Mert, kedves kis Petrás kisasszony, ma még csak a kezdet-kezdetén van ön, de hogy is mondja a triviális példaszó: várjuk csak be a tizenkét órai vonatot!

A sorozás.

(Jekelfalussy Aradmegyéhez.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 16

Hat nap múlva megnyílik az országgyűlés s ezzel rohamosan közeledik a nap, amelyen az ex-lex megszűnik. Megszavazzák az adót, megajánlják a ujoncot, szóval: teljesen visszazökkenünk a törvényes mederbe. Az állam megkapja végre rendes szükségleteit, de nem csak az ideit s a jövő évre, hanem még visszamenőleg, a múlt évre is. Így a múlt esztendőben elmaradt sorozást is az idén tartják meg s vizik a magyar legényeket a kaszárnyákba, amelyekben már várják a szabadulást a szegény póttartalékosok, a lefolyt alkotmányválság szerencsétlen áldozatai. A honvédelmi miniszter mai rendelete, amely június tizenegyedikétől július tizenegyedikéig veszi tervbe az 1905-ről visszamaradt fősorozás megtartását, bizonyára megnyugtatja az országot, az érdekelteket, s több mint valószínű, hogy a parlament magatartása ezuttal lehetővé fogja tenni e dátum megtartását.

Politikai körökben most igen élénken foglalkoznak a sorozás kérdésével. A képviselők egy tekintélyes része arra akarja kérni a kormány, hogy ne külön soroztassa az 1905. és 1906. évi hadköteleseket, hanem mind a két évi hadjutalékok egyszerre vegye ki a mai három korosztályból, miután — számításuk szerint — az ez évi három korosztályból mindkét év hadjutaléka fedezhető lenne, s így azokra a hadkötelesekre, akik tavaly a harmadik korosztályban voltak, s most már tulajdonképpen negyedik korosztályiak, nem kerülne sor. Ha ez a föltevés megfelel a valóságnak, akkor nincs kizárva a kívánság teljesítése; de ez csak az ujonc törvényjavaslat tárgyalásánál, módosítás útján történhet meg.

A rendelet tartalma, amelyet Jekelfalussy Lajos miniszter az Arad városi és Arad megyei törvényhatóságokhoz intézett, főbb pontjaiban a következők:

Tudatja, hogy az 1905. évi fősorozást a jelen 1906-ik évben fogják megtartani. A miniszter előrebocsátván, miszerint a politikai helyzetben beállott változás reményt nyújt arra, hogy az 1905-ik évre kiállítandó ujoncok az egybehívott országgyűlés által rövid időn belül meg fognak ajánlatni, felhívja a törvényhatóságokat, hogy az 1905. évre vonatkozó ujoncozás, utazási és működési tervezeteket az illetékes katonai parancsnokságokkal egyetértőleg és az idő előrehaladottságára való tekintettel az 1904-ik évben követett eljárásához képest esetleg személyes érintkezés útján akként állapítsák meg, hogy az 1905. évre vonatkozó fősorozás folyó évi június 11-től július 14-ig terjedő időtartam alatt legyen foganatosítható, illetve végrehajtható. Megjegyzi a miniszter, hogy miután az idő rövidsége miatt a hadkiegészítő parancsnokságok valószínűleg ugyan-

azon időben több sorozó bizottságot lesznek kénytelenek kiküldeni, a hadkiegészítő parancsnokságok óhajai a legmesszebbmenőleg figyelembe veendőek, ugyancsak a vallásfelekezetek ünnepnapjai is. Ahol az állításkötelesek nagyobb része aratási munkaszervezést kötött, ott a sorozó bizottságok működése a fent jelzett időtartam első felére teendő. Az ujoncozás tényleges végrehajtása tekintetében a kiállítandó ujoncok megajánlása után fog a miniszter véglegesen intézkedni.

IRODALOM ES MŰVESZET.

* A katonazenekar hangversenyei. Az aradi 38-ik gyalogezred zenekara Zellner Sándor karmester vezetése alatt szombattól kezdve, hetenkint minden szombaton különböző vendéglőkben hangversenyt tart. Az első hangverseny műsorát Mascagni, Thomas, Grünfeld, Linke, Strauss, Roméák, Ziehrer és a saját nagy népszerűségnek örvendő műveiből állította össze a zenekar kiváló karmestere.

* Női mellszobor. Az aradi bútortermelő iparosok szövetkezetének szabadság téri kirakatában a járókelő közönség figyelmét egy érdekes és bájos női mellszobor vonja magára. A mellszobor, amely Ottovay Károly aradi mérnök nejét ábrázolja, Albert Andornak a kiváló aradi szobrásznak a műve.

Egy aradi nagykereskedő balesete.

(Hirtelen halál Hódmezővásárhelyen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 16.

Már tegnap híre járt a városban, hogy Wolf Sándor aradi lónagykereskedő, tegnap Hódmezővásárhelyen meghalt. A hír igaznak bizonyult. A tragikus haláleset részleteiről az alábbiakat jelenti hódmezővásárhelyi tudósítónk:

A Szarvas-szálloda egyik első emeleti szobája tegnap hajnalban tragédia színhelye volt. Egy aradi lónagykereskedő, aki tegnapelőtt érkezett Hódmezővásárhelyre, a szállodában hirtelen rosszul lett és mire az orvosi segély megérkezett, kisenvedett.

Wolf Sándor, az elhunyt nagykereskedő lóvásárlás céljából jött egy emberével Hódmezővásárhelyre. A vásár már a kora reggeli órákban kezdetét vette, miért is Wolf már hajnalban talpon volt. Nagyon jó kedve volt és kedélyesen tréfálkozott a gazdasszonnyal. Hirtelen a fejéhez kapott.

— Jaj de rosszul lettem — mondta erősen zihálva.

A falhoz kellett támaszkodnia, hogy el ne essék. Majd mikor egy kissé jobban lett, heves köhögési roham fogta el, hogy szinte fuldadozott.

Erre egy pincér orvosért futott.

Wolf a folyosóra ment s egy sarokban lerohadt. Már akkor alig lélezett. Mikorra dr. Welsz Adolf és dr. Anisfeld Endre orvosok megérkeztek, meghalt.

A rendőrség részéről Darvassy Gyula inspekción tisztviselő jelent meg a helyszínén. A halott kabátját tanuk előtt átkutatta s személyazonosságát megállapította.

A halott zsebében nagy tárcát találtak, melyben két váltó és 3780 kor. készpénz volt bankjegyekben. Ezt a rendőrség letétbe helyezte. A tragikus véget ért kereskedőnek családját táviratban értesítette az esetről.

Wolf holttestét ma reggel felboncolták, hogy a halál okát megállapíthassák. Wolf 63 éves, erősen fejlett ember volt; az Alföld minden városában ismerték, mint nagy lónagykereskedőt. Az elhunyt holttestét Aradra fogják szállítani.

Nagyváradiak Barabásnál.

A mandátum átadása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 16

A nagyváradai függetlenségi párt küldöttsége ma felkereste Barabás Bélát Aradon, akinél, mint Nagyvárad képviselőjénél, tisztelgett és átadta a mandátumot. A három mandátumos Barabásnak ma ismét nyilatkoznia kellett az iránt, hogy a három közül melyiket tartja meg. A tisztelgés után társas ebéd volt a nagyváradiak tiszteletére, akik viszont szeretettel ünnepelték jelenlegi képviselőjüket. A mandátumátadásról az alábbi tudósításban számolunk be:

A nagyváradai függetlenségi pártnak körülbelül husz tagból álló küldöttsége Szokoly Tamás pártelnök vezetése mellett ma délelőtt tíz órakor érkezett meg Aradra. Az állomásról egyenesen Barabás Béla lakására hajtottak, ahol a házigazda magyaros vendégszeretettel fogadta a küldöttséget.

A nagyváradai választók nevében Szokoly Tamás üdvözölte Barabást. Beszédében visszaemlékezett arra a küzdelmes harcra, amelyet öt év előtt vívtak Barabás győzelmes zászlója alatt. A bálvány döntöt most ismét képviselővé választották a nagyváradiak, akiknek nevében erra kérte Barabást, hogy a mandátumot — s itt átnyújtotta a megbízólevelet — fogadja el és ha a három képviselőség közül választásra kerül a sor, maradjon Nagyváradé.

Barabás hálásan köszönte meg a szeretet és a ragaszkodás kifejezését. Kijelentette, mint-hogy a mandátum megtartásának kérdése nem tőle függ, bármiként döntson is a központi vezetősége, biztosítja Nagyváradot, hogy igaz szeretettel, tőle telhetőleg viszonzni fogja a meg-tisztelő bizalmat.

A rövid beszéd után Barabás külön-külön üdvözölte a küldöttek minden egyes tagját, a kik délig Barabás lakásán tartózkodtak. A társas ebéd, amelyen az aradi függetlenségek közül is többen megjelentek, a Központi Szálló télikertjében folyt le. Az asztalfőn Barabás ült; jobbán Szokoly Tamás, a baloldalon pedig Sipos Orbán nagyváradai nyug. tanfelügyelő. A harmadik fogásnál Barabás pohárköszöntőt mondott.

— Neki jutott az a szerencse — ugymond — hogy három kerület tisztelte meg mandátummal. Ezzel nem őt akarták megtisztelni, hanem hódoltak az eszmének. Ma hozták a nagyváradai függetlenségi zászló diadalát, a mandátumot, a melyben a szeretet ölelését érzi. Ezt akarja viszonzni, amikor tiszta lelkesedéssel üdvözli a nagyváradiakat, akik nem első ízben adták tanujelét a függetlenségi eszmékhez való törhetetlen ragaszkodásuknak.

A lelkes éljenzéssel fogadott beszéd után pohárköszöntőt mondtak meg: Stern Bertalan, Szokoly Tamás, Sipos Orbán, Műlek Lajos dr., Benedek Árpád, Varjassy Lajos, Tüzkő István, Schwarcz Zsigmond és Czeglédi Sándor, akik kölcsönösen éltették Aradot és Nagyváradot.

A fehér asztaltól a következő távirattal üdvözölték Barabásnak a fővárosban tartózkodó bajját:

Barabás Béláné

Budapest Váci-utca 41.

Arad és Nagyvárad polgárai a nagyváradai mandátum átadása alkalmával tisztelettel és szeretettel üdvözlik nagyságodat, a mi szeretett képviselőnődet.

Arad város és Nagyvárad város függetlenségi polgárai.

A társaság fél négyig volt együtt, amikor elérkezett a nagyváradiak elutazásának az ideje. A küldöttség a gyorsvonattal hagyta el Aradot.

A társas ebédén a következők voltak jelen: **Nagyváradiak:** Czeglédi Sándor, Fodor Lajos, Karger Sándor, Láng József, Niedermann Antal, Paksy Gusztáv, Plader Samuel, Schwarcz Izidor, Sipos Orbán, Stern Hermann, Stettner Andor, Szokoly Tamás, Tüzkő István és Vent Simon.

Aradiak: Avarffy Imre dr., Barabás Béla dr., Benedek Árpád, Domonkos Lajos, Hoffmann Antal, Inokai Tóth Lajos, Koszika Emil, Kovács Vince, Kugler Albert, Magyary Ferenc, Marosch Gyula, Schwarcz Jenő dr., Schwarcz Zsigmond, Steiner Ferenc, Szalay Arnold dr., Szántay Beia, Szántay Lajos, Varjassy Lajos és Zima Tibor.

Egy házvétel bonyodalmai.

(Csatlással vádolt aradi építőmester.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 16.

Csalás büntetével vádolva állott ma az aradi törvényszék előtt Frick Antal aradi építőmester és felesége. Frick azzal volt vádolva, hogy hitelezőjét kijátszandó, a tulajdonában lévő házat színtegesen átíratte feleségére. Frick Antalné mint bűnsegéd szerepelt a perben.

A tárgyalásról alábbi tudósításunk szól:

Frick Antal az általános kérdésekre kijelentette, hogy csehországi születésű hatvankilenc éves, volt építőmester. Büntetve egy ízben volt becsületsértésért.

Frick Antalné nacionaléját vették fel ezután.

— Büntetve volt már? — kérdezte az elnök.

— Nem tudom, nem emlékszem rá. (Derűtlenség.)

A tanúk közül Sós Antalné időközben Amerikába költözött. Erdélyi Andor, egy másik tanu a felhívásnál nem volt jelen.

— Ez csak nem ment Amerikába. Éppen az előbb láttam — szolt derűtlenséget keltve az elnök.

Frick Antal kihallgatása következett ezután. A vádlott csak németül tud, miért is tolmács utján hallgatták ki.

Frick előadta, hogy tizenöt éve súlyos betegségben szenved. Az első feleségétől ötezer korona maradt rá, amelyből kétezer forintért egy házat vett a Viktoria pénzintézetől. Szerencsétlenségére, néhány napra a vétel után rendelet érkezett hozzá a város középítészeti bizottságtól, hogy a házat, tekintettel annak közveszélyes voltára, *rombolja le*. Nagyon kétségbe volt esve e miatt, mert mindössze ezer koronája volt már csak az örökségből. Második felesége erre bevallotta, hogy neki van megtakarított pénze, amelyet kölcsön ad neki, hogy építtesse fel újra a házat. Az asszony át is adott neki kilencezer koronát. Időközben fokozott erővel jelentkezett nála a betegség. Hogy feleségének követelését biztosítsa, elment Bonts Döméhez, a pár héttel ezelőtt elhunyt kir. közjegyzőhöz, hogy elkészíttesse vele végrendeletét. A közjegyző azonban nem tanácsolta ezt neki, mert első házasságából származó gyermekei a végrendelet dacára igényt tarthatnának a vagyona. A közjegyző azt a tanácsot adta Fricknek, hogy *írassa még életében a házat a feleségére*, amit ő meg is tett.

— Mikor készült az az egyezség?

— 1904. október 18-án.

— Mikor perelte őnt a hitelezője?

Ennél a kérdésnél a vádlott, aki rosszul hall és a tárgyalásnál is fültülköt használt, egész más feleletet adott.

— Az építészeti bizottság azt határozta, hogy a házat le kell rombolni — mondta. Ez persze szintén derűtlenséget keltett.

Végre megértette a kérdést.

— A hitelezőm 1903 ban perelt.

— Tehát egy évvel előbb, mint az egyezség megkötöttem — jelentette ki az elnök.

Ezután kihallgatják Frick Antalné és a megjelent tanukat, akik valamennyien kedvező vallomást tettek a vádlottakra nézve. A törvényszék rövid tanácskozás után *felmentette* a vádlottakat, minthogy a hitelező kijátszásának célzata nem nyert beigazolást. A követelés ugyanis mindössze 280 korona volt, míg a ház átíratásáért több mint ezer korona átíratási illetéket fizettek a vádlottak. A házaspárt Somló Armin dr. védte.

MULATSÁGOK

(=) A kurticsi olvasó egyesület majálisa. A kurticsi olvasó-egyesület folyó évi május hó 26-án, kőgyártóra jávárs, saját helyiségéhez tartozó Tulipán-kertben ténnyével és társasjátékokkal egybekötött zártkörű majálisot rendez. A rendező bizottság a következőkből alakult: Merkler Manó, Drágos Mihály, Dippold János, Fischer Mor, Hájduk Döme, Zachariás Árpád, Karácsonyi József, Miádin Miklós, Merkler Gyula, Priskin Ádám, Világ János, Schatelesz Béla, Szalay Gyula, Weitz József, Wertheim Jenő. Kezdeté délután 6 órakor. A zenét Banda Marczli zenekara szolgáltatja. Kedvezőtlen idő esetén a mulatság a díszteremben fog megtartatni.

(=) Bocskay-ünnep Borossebésen. A borossebési év. ifjúság Bocskay István 800-ik évfordulójának emlékére, folyó évi május hó 20-án, a Kettner felső vendéglő helyiségében tanulmánytársaságot rendez. Kezdeté este 8 órakor. Kedvezőtlen idő esetén a mulatságot a kaszinó helyiségében tartják meg.

Leletidő a fővárosban.

Villámsujtott Kossuth-mauzoleum.

(Lerombolt házcsoportok.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 16.

Istenítéletre emlékeztető nagy vihar dühöngött ma este Budapesten és a főváros környékén. A vihar, amely házcsoportokat rombolt le, emberélet is esett áldozatul. Az orkán oly nagy zavarokat idézett elő, hogy hatásai Aradon is érezhetők voltak, amennyiben a telefonösszeköttetés két és fél óráig megszakadt. A részletekről az alábbiakban számolunk be:

A fővárosban, mint azt éjjel egy órakor, a telefonhálózat kijavitása után fővárosi tudósítónk jelentette, már délután megeredt a zápor. A menydörgés és a villámlás sűrű egymásutánban reszkettette meg a házakat. A villám több helyen *lecsapott*, de nagyobb anyagi károkat nem okozott.

A vihar estefelé sem csöndesedett le. Ekkor történt, hogy egy Sári Pál nevű 65 esztendő munkás kiment a Kerepesi temetőbe, hogy temetőőr fiát meglátogassa. A zuhogó zápor elől a Kossuth-mauzoleum följárójára menekült. Közben egy villám a *mauzoleumba sujtott*, ami annyira megrémítette Sárít, hogy elhagyta a menedékhelyet és egy közeli fa alatt húzta meg magát. A következő percben azonban, a *tába is becsapott* a villám, amely meggyújtotta a szerencsétlen ember ruháját is. A villamos ütés oly erős volt, hogy Sári súlyos égési sebekkel, *ájultan esett össze*. Félholtan találták meg és beszállították a Rókus-kórházba.

A vihar a fővárosba közellévő falvakat sem kerülte el. Rákosszentmihályon

például egész házcsoporthat döntött le a szélvész. A részletek azonban még hiányoznak.

Az istenítélet legnagyobb károkat a telefon- és táviróvezetékekben idézte elő. Az este fél tízkor fokozottabb erővel megújuló vihar a budapesti telefonhálózatban oly nagyfokú zavarokat okozott, hogy Aradról éjjelig nem lehetett összeköttetést kapni Budapesttel. Mind a négy telefonvonal, amely Aradot Budapesttel összeköti, megrongálódott. A budapesti központban azonnal hozzáfogtak a hálózat kijavításához, amelylyel megfeszített munkával tizenkét órára készültek el. A vidék többi vonalatai hasonlóképen kárt szenvedtek.

A rászédett Mattachich.

(Koburg Lujza revíziót akar.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 16.

Koburg Lujza regénye folytatódik; ez a mai napnak nagy szenzációja. Tévedtek, akik úgy vélték, hogy a góthai törvényszék ítéletével befejezést nyert a fejedelmi válóbotrány, amely esztendőközben keresztül foglalkoztatta a közvéleményt lázba ejtő eseményekkel. Sőt, Koburg Lujza és meliékalkajának befejezettnek véit története újabb szenzációkat hoz a nyilvánosság elé.

A három főszereplő közül csak egy van megelégedve: Koburg Fülöp, aki végre elmondhatja Ferenc Józsefnek és a német császárnak, akik a botrány elsimitását követelték:

— Rendbe hoztam a dolgot. Fizettem és fizetek. És elváltunk.

Ellenben elégedetlen Koburg Lujza, aki úgy találja, hogy a válópör ítéletének indoklása reá nézve séreelmes és a megállapodás ellen való. A megállapodás tudniillik az volt, hogy minden indoklás és bármely félnek megelégedése nélkül, a kölcsönös gyűlölet alapján mondják ki a válást, az ítélet azonban ígeris hozott indokolást és a válást azon az alapon mondta ki, hogy a hercegnő nem képes együtt élni férjével.

Az ítélet kihirdetése után a hercegnő igen boldog és megelégedett volt, nagy örömmel vette át a két millió frankot Visontai kezéből és semmi kifogása se volt az ellen, amikor el-sején a posta meghozta a hercegtől a megállapított évjáradék első részletét.

Annál boldogtalanabb volt Mattachich, a hercegasszony hűséges lovagja, aki elkeseredetten ekként panaszkodott barátai előtt:

— Esztendőközben át szenvedtem a börtönben a hercegnő miatt és mikor kiszabadultam, első gondolatom az volt: a boldogtalan mártírt meg kell menteni, mert még igazán megbolondul a tébolydában! Esztendőközben át szenvedtem ismét a szabadságban, éheztem, nyomorogtam és agitáltam: végre sikerült a legnagyobb áldozatok árán a fenséges asszonyt visszaadni a szabadságnak! Hála Istennek! De azért második gondolatom az volt: meg lesz mentve a becsületem, ha ismét épelemjűnek ismerik el egyetlen tanumat, aki ártatlanságmórról tud és róla vallomást tehet. Mikor megindultak a békitő tárgyalások, egyik pont az én rehabilitációmról szólt és határozott ígéretet kaptam arra nézve, hogy, miután egy revízió hosszadalmas lefolyása ismét fölkaparná az egész botrányt, ő felsége legfelsőbb kegyelmi tényképpen elengedné büntetésem következményeit, ami teljes rehabilitációmot jelentette volna. Képtelen voltam, hogy az csak hitegetés volt a fiskálisok részéről és én, a legkeservesebb áldozata az

ügynek, semmiféle elégtételben nem részesülök. Kijátszottak.

Mattasich Visontai Somát okolja, amiért róla teljesen megfeledkeztek és 'izzó gyűlölettel viselkedik a magyar ügyvéd iránt. Sikrült is a hercegasszonyban utóbb bizalmatlanságot szítani Visontai iránt és amikor a góthai ítélet megérkezett, Lujza hercegnő egy bécsi ügyvédet, dr. Frischauert bízta meg a kiegyezés megsemmisítésére vonatkozó tárgyalások vezetésével azon az alapon, hogy az ítélet indoklása a megállapodás ellen való, amint már fentebb megírtuk.

Hiába akarták a hercegasszonyt felvilágosítani arról, hogy a német Fürstenrecht kölcsönös gyűlölet alapján való házassági felbontást nem ismer — és hogy a női méltóságnak külön megővését jelenti, hogy ha az ő ellenszenvét a férj iránt veszik bontó alapul, mintha kimondanák, hogy a herceg is utálja nejét — a hercegasszony ragaszkodik a revízióhoz.

EGYESÜLETI ÉLET.

Az aradi izr. nőegylet közgyűlése.

Arad, május 16.

Az Izraelita Jótékony-Nőegylet ma délután fél négykor tartotta meg Etes Arminné elnöklelete mellett évi rendes közgyűlést az izr. hitközség tanácstermében. Az egyesület jegyzőkönyvileg fejezte ki Hirschl David elhunytá fölött érzett részvétét. Azután Weisz József titkár fölvasta az egyesület 1908. évi működéséről szóló jelentést, mely szerint a népkönyha alapítékje 85,090,04 korona, vagyis 4205,15 koronával több mint az előző évben. A múlt évben 16420 szegény nyert meleg táplálékot, egy napon átlag 242. Ezenfelül naponta 60 szegény tanulót, számos foglalkozás és keresetnélküli munkást részesített az egyesület ingyen ellátásban.

Radó Károly dr. indítványára a közgyűlés köszönetet szavazott az elnökségnek, a fővárosban tartózkodó Neumanné-Fürst Mária elnököt pedig táviratilag üdvözölte. A számvizsgálóbizottságba dr. Steinhart Mórnt, Szabó Albertné, Bing Jánost, Fodor Gyulát és Wallfisch Arminé választották meg.

A közgyűlésen Etes Arminné alelnök elnöklelete alatt dr. Grossmann Jakabné, Halász Jenőné, dr. Hudetz Ferencné, Kell Dávidné, Keller Izsoné, dr. Kertész Miksáné, Lusztig Arminné, dr. Mittler Izi dorné, Preisach Vilmosné, dr. Rosenberg Sándorné, dr. Steinhart Mórnt, dr. Schuster Henrikné, Stauber Józsefné, Szabó Albertné, Tenner Józsefné, Wallfisch Arminné, Leopold Zsigmond, dr. Radó Károly és Weisz József voltak jelen.

(*) Az Aradmegyei Kisdnevelők Köre f. hó 19-én d. e. 1/10 órákor a ségál községi ovodában közgyűlést tart, melyre a t. tagokat és érdeklődőket ezúton is meghívják a kör nevében T. Kornis Ilona elnök és Fürst Matild titkár. Kéretnek a tagok, szíveskedjenek a gyűlésen mindannyian részt venni, mert sok fontos ügy lesz elintézendő.

A házassági kaució.

(Katonatisztek buja.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 16.

Akármilyen büszkén viselik is az uniformist a hadsereg tisztjei: mikor arra kerül a sor, hogy valami bonlondos érzés fogja el őket egy-egy szép, de szegény leány láttára, — szívesen megválnának az angyalbőről egy-két hétre. Legalább is addigra, amíg a mézesetek leperegnek. Mert ha kaució nincs, nincsen mézeshét sem. Régóta foglalkoznak ezzel a kényes kérdéssel úgy katonák, mint a szociológusok, akik a tisztek coelibátusának nevezik a kaució intézményét. Segíteni azonban nem tudtak rajta.

Most is erősen foglalkoztak ezzel a kérdés-

sel a hadügyminiszteriumban s rövid idő múlva megjelenik a katonatisztek házasságát szabályozó hadügyminiszteri rendelet, amelyben szemelni fognak a hadseregben fölmerült jogi kívánságokkal. Így különösen nagyon megkönnyítik a házassági óvadékok letételét, ezeknek visszalátását és devinkulálását. A hadügyminiszterium terveiről beavatott körökből azt jelentik Bécsből, hogy a házassági óvadékok leszállítása dolgában elhangzott óhajításokat viszont nem teljesítik, mert ezeket sem szolgálati érdekekkel, sem a tisztek személyes érdekeivel nem okolhatnák meg.

A katonatiszt — vélekedik a hadvezetőség — nevezetesen állást foglal el a társadalomban, tekintélyt kell megkövetelnie magának, de ehhez szüksége van arra, hogy rangjához illelő életmódot folytathasson. A tiszt illetményei pedig olyanok, hogy nagyon takarékosan a maga személye igényeit elláthatja belőlük, de családot nem tarthat el. Ezért állapították meg a házassági óvadékok összegét aránylag elég magasban s a hadvezetőség ezt nem is szállítja le, már csak ezért sem, hogy a tiszt családot prolektarizálását ne okozza.

Az ezredesnél és az alezredesnél azonban esetleg egészen eltekintenek a házassági déktől, illetőleg a mellékjövedelem kimutatástól. Erdekes itt a katonai körök megokolása. Azok a tisztek — hangzik ez a vélemény — akik ilyen rangot elértek, olyan életkorban voltak már, amelyben elég bő élettapasztalatuk és érettségük van arra, hogy ne ugorjanak belé könnyelmű házasságba s így különös kautélák felállítására is fölösleges.

Elfogadta! Elfogadta!

Kéjregörj Háromszékben.

(Turisták, örüljétek!)

Arad, május

Az aradi turisták körében tudvalevő kirándulást terveznek Háromszékbe. Ebből a e hó 17-én, csütörtökön nagygyűlést tartanak, melyen egyrészt megbeszélk a kirándulás részletei másrészt felolvassák a beérkezett buzdító levelet. Ez a tény a kirándulás tervezője a következőkban közli velünk:

„Az ország minden részéből kapott lek közül az egyik háromszéki képviselő, az országügyminiszter nagynevű fia levelét közli:

Tekintetes

Dr. Bodó Albert urnak

Arad.

Igen tisztelet Elnök Ur! Az „Aradi Turista Egyesület“ nevében hozzám intézett levelét megkaptam. Igaz örömmel vettem tudomásul, hogy Aradvárosának hazafias sportegylete széke y testvéreink látogatására Háromszék vármegyébe kirándulást rendez.

Az e célra alakított rendező-bizottság által nekem felajánlott védnöki tisztséget annál nagyobb örömmel fogadom el, mert magam is korai ifjúságomtól fogva előszeretettel vettem részt a sportegyletek működésében. Ezenfelül elfogadott védnöki tisztségemben mindent el fogok követni, hogy egyletünk hazafias tervét siker koronázza.

Nagymervű ügyvadi elfoglaltságom dacára le kirándulásom magam is részt veszek. Megtisztelő felhívásukat és a nekem felajánlott védnöki tisztségért fogadják meg egyszer halás köszönetemet.

Hazafias üdvözlettel:
Dr. Polányi Dezső.

Az eddig még kezemhez kapott leveleket a a lapok későbbi számaiban közlöm.

Tehát az Igazságügyminiszter Nagynevű Fia elfogadta a védnöki tisztséget, O, aki már kora if-

juságában erőteljesen foglalkozott a sporttal, ő ezen
nel maga is részt vesz. Ebből az alkalomból min-
den turistának megdobban a szíve és Háromszék-
ben kiüt a kéjrengő. Elfogadta! Elfogadta!

Felhasználva a kitűnő alkalmat, módunkban áll
a következő levelek közlése:

Tisztelt bur asztaltársaság!

Hozzám intézett b. levelökben felkérnek, hogy
fogadjam el az önök által tervezet ivászlati szak-
verseny védnöki tisztségét. A megírt ajánla-
tot ezennel annál is inkább elfogadom, mert már
kora ifjúságomban úgy szerettem a buroka, hogy
gyermekkorom egyik esztendejében magam is bu-
rokban születtem. Mindent meg fogok tenni, hogy
a verseny kitűnően sikerüljön, noha nagymérvű
honapasági elfoglaltságom igen igénybe vesz. Ezen-
nel kijelentem, hogy a versenyen magam is szak-
iszom.

Ifj. Madarász József.

A Csak szoroson, a kirelejumát! — asztal-
társaság elnöke ma a következő levelet kapta:

Tisztelt Elnök Ur!

Mióta a gimnazistai pályán működöm, ritka
számtanóra hozott nekem olyan örömet, mint ame-
lyiken a maga levelét elolvastam. A Schwarc, aki
egy padba ül velem, elkapta a levelet, de én hát-
baütöttem, mert elvégre az én nagytatám korel-
nök volna vagy mi a smirkasz és tudatom, hogy
a maguk majálisán elfogadom a védnöki tiszte-
t és ne féljenek, mert az én muszklim olyan mint
a kő és én legyűröm még a Kovács Pallit is,
pedig ő az osztályba a legerősebb. Továbbá én
magam is már kora ifjúságomban azt tartottam,
hogy csak szoroson, mert — a fene egyen meg
Schwarc, ne lökdöss, — mert már ősapáink is a
Turai vagy micsoda szoroson át jöttek hazánkba.
Eljen!

Még ifjabb Madarász József,
I. gimn. polgár.

A harmadik levelet a Szopd le madad, vén
völö! asztaltársaság kapta. A levél így hangzik:

Tisztelt Elnök Ur!

Ud van, szopd le madad! Ez az én elv m
mitol a dadát látom. Enefodva elfododom a
slivelseny védnöki tisztségét. Ezennel. Nad cuc-
zopási elfodaltszadom nem fod atadajozni, hod
isz ott ne legyet! Pólyában él a nemzet!

Legeslegifj. Madarász József,
fiu.

Hát nem boldog a magyar?

—zab.

Pártértekezletek előtt. Wekerle a királynál.

(A trónbeszéd.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 16.

A tegnapi minisztertanácsban megállapított trónbeszéd szövegét holnapután We-
kerle Sándor miniszterelnök bemutatja a királynak, aki ugyanekkor több magas ál-
lás betöltése dolgában is dönteni fog.

A pártok nagyban készülődnek első értekezleteik megtartására, amelyeken ki fogják jelölni a képviselőházi bizottságok új tagjait.

Mai távirataink a következők:

A miniszterelnök a királynál.

Wekerle Sándor miniszterelnök holnap Bécsbe utazik és pénteken a király elé járul. A miniszterelnök ezen a kihallgatáson bemutatja az uralkodónak a trónbeszéd véglegesen megállapított szövegét és jelentést tesz azon megállapodásokról, amelyek a tegnapi minisztertanácsban a kormány tagjai között létrejöttek. Ezen a ki-

hallgatáson teszi meg Wekerle azokat az előterjesztéseket is, amelyek a még üresedésben levő főispáni székek betöltésére és más kinevezésekre vonatkoznak.

A tegnapi minisztertanács.

A tegnapi minisztertanácsról nagyon kevés hír szivárgott ki. Annyit tudni vélnek politikai körökben, hogy a miniszterelnöknek az a jelenése, melyet bécsi útja eredményéről előterjesztett, igen kedvező benyomást tett a kormány tagjaira; főképpen áll ez a miniszterelnök és a német nagykövet között lefolyt beszélgetésre, amelynek folyamán a német nagykövet újból kimutatta azoknak a rekriminációknak alaptalanságát, amelyek mostanában a magyar sajtó egy részében Németországgal szemben fölhangoztak.

A minisztertanácsban elintézett főispáni kinevezésekről az a hír, hogy Hevesmege főispánjává csakugyan Szederkényi Nándort nevezik ki, Csongrádmegye és Szeged város főispánja pedig Kelemen Béla, a tápéi kerület képviselője lesz. Ha ez a hír megvalósul, akkor a függetlenségi párt Egerben, Szederkényi helyére Kaas Ivor bárót, Tápén pedig Kelemen helyére Kovács Dénes lapszerkesztőt lépteti föl.

Függetlenségi a Várban.

A Nap a következőket írja: A függetlenségi és negyvennyolcas pártban érdekes mozgalomról beszélnek. Egyik-másik képviselő már-már megbékült azzal a lealázó helyzettel, hogy nem a király keresi fel a parlamentet, hanem a parlamentnek kell elébe járulnia és úgy gondolkoznak, hogy elmennek a trónbeszéd meghallgatására, ámde ezek is követelik, hogy a várpalotára ne tüzzék ki a sárga-fekete lobogót, mert ha mégis kitűzetnék, felhajtának ugyan a várba, de nem mennek be a palotába, hanem visszafordulnak és hazahajtatnak.

Ma küldte szét Kossuth Ferenc, a függetlenségi pártkonferenciára szóló meghívókat. Addig, amíg a függetlenségi párt új tanácskozó terme készen lesz, a Royal szálló dísztermében tartatnak meg az értekezletek.

A képviselőház megalakulása.

A képviselőház tudvalevőleg a jövő hétfőn, e hónap huszonegyedikén tartja első ülését. Előzetesen szombaton a függetlenségi párt, vasárnap pedig a többi parlamenti párt, az alkotmánypárt és a néppárt tanácskozik s kijelöli a Ház elnökeit és jegyzőit. A bizottságok jelölése a jövő hét elején történik meg. A hétfői ülésen, melyen a Ház legöregebb tagja mint korelnök foglalja el az elnöki széket, a képviselők beadják a mandátumokat és a korelnök kisorsolja az osztályokat, amelyek azonnal összeülnek s a mandátumokat megvizsgálják.

Kedden a képviselők fölmennek a királyi palotába, ahol a király trónbeszédrel nyitja meg az országgyűlést. Szerdán választja meg a képviselőház az elnököt, alelnököket, meg a jegyzőket. Wekerle Sándor miniszterelnöknek az a szándéka, hogy mindjárt a Ház tisztikarának megválasztása után megismerteti a kormány teljes programját. Valószínűnek látszik azonban, hogy a miniszterelnök csak csütörtökön, a Ház bizottságainak megválasztása napján szólal föl.

Magyar ügyek az osztrák urak házában.

Bécsből táviratozzák: Hohenlohe Schillingsfürst herceg miniszterelnök ma mutatkozott be az osztrák Herrenhaus ülésén. A miniszterelnök beszédében hangsúlyozta, hogy a kormány első kötelessége a választói reformnak keresztülvitele és reméli, hogy a javaslat beterjesztésekor az urakháza által fölhozott ellenvetéseket módosítani fogják, belátván azt, hogy a polgárjogok kiterjesztése általános szükségletté vált. Ezután a magyar ügyekről beszélt és kijelentette, hogy a kormány minden körülmények között első kötelességének fogja tartani Ausztria érdekeinek megvédését. Amely kevéssé érinthették a magyar zavarok Ausztria érdekeit, époly kevéssé fogja ezt a helyreállított magyar parlamenti rend tenni.

— Érdekeink kellő védelme, folytatta azután Hohenlohe a beszédét, nem zárja ki azt, hogy kezet ne nyujtsunk, amikor arról van szó, hogy az összes függő kérdésekben megegyezés jöjjön létre, amely az ez idő szerinti félreértéseket megszünteti és a kölcsönös viszonyt a valódi lojalitás szilárd alapjára fogja fektetni.

Egy hercegnő kálváriája.

(Pikantériák a porosz udvarból.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, május 16

Megemlékeztünk már arról, hogy Frigyes Károly porosz herceg özvegye, Mária Anna anhalti hercegnő tegnap meghalt fridrichsradai kastélyában. Az agg hercegnőt boldogtalan élettől váltotta meg a halál.

Tizenhét éves korában, 1854-ben ment nőül Frigyes Károly porosz királyi herceghez, aki igen különös ember volt. Már első látogatása alkalmával kijelentette a hercegnőnek, hogy ő csak a katonáskodásért lelkesedik s kevés ideje marad arra, hogy feleségével is foglalkozzék. Megmondotta a kisértő hercegnőnek azt is, hogy csak az uralkodó parancsára veszi nőül, hogy a Hohenzollern-ház férfi-ága ki ne haljon. A hercegnő mégis nőül ment hozzá. A házasság azonban boldogtalan volt, mert a herceg még apján, Károly hercegen is túltett különösségben.

Károly herceg egy arab rab nővel élt együtt, akit a marokkói szultántól kapott ajándékba. E rabnő miatt el akart válni a nejeitől, de ezt az uralkodó nem engedte meg neki. Ekkor külön palotát építtetett nejeének s maga visszavonultan élt a maga pompás palotájában, a gyönyörű arab leánnyal együtt. Fia, Frigyes Károly herceg, mielőtt megnászodott, egy színesznővel kötött viszonyt, aki azonban megszőkött egy dús gazdag gróffal. Ez annyira elkészerítette a herceget, hogy valósággal nőgyűlölővé vált s — mint említettük — csak uralkodója parancsára vette nőül Mária Anna hercegnőt. A nászünnepségek után kijelentette a hercegnőnek, hogy ő most bevonul az ezredéhez és csak a jövő évben fog hazajönni fia keresztelőjéhez.

— Ha leány lesz, akkor éppenséggel nem jövök haza! — szölt a herceg és minden további bucsuzás nélkül Boroszlóba ment ezredéhez.

A várt herceg nem érkezett meg, — de hercegnő sem. A házasság hat éven át gyermektelenül maradt. A herceget ekkor áthelyezték Berlinbe s a király arra kényszerítette, hogy a feleségével együtt éljen. Most kezdődött Mária Anna hercegnő mártírUMA. A rideg,

brutális herceg, gyenge és sánta feleségét arra kényszerítette, hogy *lovagolni tanuljon*, mert huszárezredes feleségének kell tudni lovagolnia. O maga oktatta a szegény hercegnőt a lovaglásban s oktatás közben olyan ridegen bánt vele, akárcsak egy huszárörmester a rekrutával. S folyton szemrehányást tett neki a várva-várt gyermekáldás elmaradása miatt. Mikor aztán hat év múlva a hercegnő életet adott Lujza Margit hercegnőnek, a mai connaughti hercegnőnek, Frigyes Károly herceg féktelen dühében kikapta az udvari bába kezéből a szegény kis csecsemőt és a *falhoz akarta vágni*. Ezt csak Manteuffel Edvin tábornok, az udvarmestere akadályozta meg. III. Frigyes Vilmos király ezért Kústrinbe várfogságra küldte a herceget. Ot évig maradt ott, mert nem akarta a szavát adni arra, hogy békében fog a feleségével élni. Mikor aztán alaposan meguatna az unalmas várfogságot, végre kinyilatkoztatta, hogy hajlandó a feleségével együtt élni. Kikötötte azonban, hogy el fog tőle válni, ha egy éven belül fia nem születik.

Az egy esztendő múlva született Frigyes Lipót herceg születése után Frigyes Károly herceg mégis külön vált a feleségétől, akire gyermekei nevelését bízta s egészen a katonakodásnak élt. Már akkor lovassági tábornoki rangra emelkedett. Nagy hadvezér, de rossz férj lett. Schleswig Holsteinban, 1866-ban, Skallitz, Gitschin, Nachod és Königgratznál, 1870-ben pedig Sedánnál, St.-Privatnál, Mars la Tournál az ő csapatát döntötték el a győzelmet a poroszok részére. Tábornagy lett, de feleségével együtt még a nagy udvari ünnepeken sem mutatkozott. 1885. június 15-én meghalt s Mária Anna hercegnő özvegyen maradt. A szerencsétlen hercegnőnek sem a férjével, sem a gyermekeivel nem volt boldog élete. Lujza Margit leánya felesége lett Artur connaughti hercegnek, az angol király fiának, akivel boldogtalan házasságban él. Fia, Frigyes Lipót herceg éppen oly rideg, különc, mint az apja volt.

HIREK.

— **A király Budapesten.** *Budapestről* táviratozzák: A király május huszadikán délután három óra harminc perckor utazik el Bécsből és hét órakor érkezik meg Budapestre. Egyenes óhajására a nyugati pályaudvaron *különös fogadtatás nem lesz*, csupán a kormány tagjai, *Külep* Kálmán főpolgármester, *Boda* Dezső dr. főkapitány és *Daróczy* Rezső állomásfőnök fogják fogadni. A király a pályaudvarról kíséretével a budai várpalotába hajtat, ahol József főherceg fogadja. Május 24-én Királyhidára utazik a felség, hogy ott a katonai csapatok fölött szemlélet tartson.

— **Szoboravatás a király jelenlétében.** *Wekerle* Sándor miniszterelnök ma a főváros közönségéhez leiratot intézett, melyben arról értesíti, hogy a honalapítás ezeréves emlékére a budai Halász-bástyán felállított Szent István lovasszobrot május 21-én, hétfőn a király jelenlétében fogják ünnepiesen felavatni. Részletes programot és meghívókat a miniszterelnök külön fog leküldeni.

— **Dessewffy Emil gróf — fiumei kormányzó.** Politikai körökben az a hír terjedt el, hogy a fiumei kormányzói állásra *Dessewffy* Emil grófot fogják kinevezni, aki ezért nem vállalt mandátumot a lefolyt választásokon.

— **Szterényi — v. b. t. t. Budapestről** táviratozzák: Hiteles forrásból jelentik, hogy *Szterényi* József dr. kereskedelemügyi államtitkár

legközelebb megkapja a királytól a valóságos belső titkos tanácsosi méltóságot.

— **Uj képviselők.** A tegnapi választás eredményeiről a késői záróra miatt ma jelentik a következőket:

Nagykomlós. A nagykomlói kerületben *Várnay* Imre Kossuth-párti és *Hadasi* Koszta nemzetiségi között volt pótválasztás. *Várnay* Imre Kossuth-párti 46 szótöbbséggel győzött a nemzetiségi jelölttel szemben.

Párdány. Itt *Kiszely* Kálmán Kossuth-párti és ifj. *Dániel* Pál alkotmány-párti között volt pótválasztás. *Kiszely* Kossuth-párti jelölt *egy szótöbbséggel győzött*.

A tegnapi lefolyt képviselőválasztás eredménye nagy meglepetést keltett a politikai körökben, főképpen azért, mert a nemzetiségi jelöltek mindenütt elbuktak, ami bizonyítéka annak, hogy a nemzetiségi választók között is öröndetesen hódít a magyar állameszméhez való ragaszkodás. A tegnapi választásokkal a függetlenségi párt létszáma 247-re emelkedett; a még hátralevő választások után tehát biztosan el fogja érni a 252-öt.

Szilágy-Csehről táviratozzák, hogy *Szentkirály* Zoltán függetlenségét illyefalvi *Papp* György román nemzetiségi jelölttel szemben *száztizennégy szótöbbséggel* képviselővé választották. A mai választás tudvalevőleg azért vált szükségessé, mert multkor a választás napján a román jelölthöz húzó választási elnök lemondott tisztségéről.

— **Fölmentett főispánok.** A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király *Molnár* Viktor, Temesmegye és Temesvár város főispánját és *Mara* Lászlót, Hunyadmegye főispánját, buzgó szolgálataik elismerése mellett, fölmentette az állásuktól.

— **Aradi küldöttség Kossuth Ferencnél.** Az aradi kerületi betegsegélyző pénztár *Czukor* László igazgató vezetése alatt holnap küldöttséget meneszt *Kossuth* Ferenc kereskedelemügyi miniszterhez. A küldöttségre az adott okot, hogy a betegsegélyző pénztárból rövid időn belül sok munkás kilépett és az ipartestületi pénztárba iratkozott be. Legujabban a waggonyári munkások is kilépésre készülnek, minthogy a sztrájk alkalmával a gyár igazgatósága beleegyezését adta ebbe. A küldöttség arra fogja kérni *Kossuth* Ferencet, hogy intézkedjék a betegsegélyző pénztárra nézve káros kilépések megszüntetése érdekében.

— **Sándor Pál a függetlenségi pártban.** Hir szerint *Sándor* Pál, a budapesti V. kerületnek pártonkívüli programmal megválasztott országgyűlési képviselője *belép a függetlenségi és 48-as pártba*.

— **A román királyi pár az aradi iparról.** Mint tudósítók jelenti, vasárnap délután *Károly* román király és felesége *Carmen Sylva* hosszabb látogatást tettek a Parocheli magyar iparművészeti csarnokban, ahol a királyi párt *Czakó* Elemér dr., a kiállítás vezetője fogadta. A házipari rész után az iparművészeti és művészeti iskolák kiállítását tekintették meg, majd pedig a *Faragó* Odön: anár által rendezett ipari szakiskolák kiállítását. A legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak a látottakról s az egyik szobát, melynek berendezését az aradi fa- és fémipari iskola készítette, *Janó* Gyula tervei szerint, különösen nagy örömmel nézegették. Végül kérdést intéztek *Czakó*hoz, hogy a bukaresti kiállításon is ilyen művészi készültséggel vesznek-e részt a magyarok? Ezután szívélyes bucsuzás után hagyták el a magyar osztályt, a melyet az összes külföldi nemzetek iparművé-

zeti csoportjai között a legbefejezettebbnek találta.

— **A trónörökös a spanyol király lakodalmán.** *Alfonso* király esküvőjén *Ferenc Ferdinánd* fogja királyunkat képviselni. A trónörökös ezért május 20-án Párison át *Madridba* utazik.

— **A kínai alkirály Budapesten.** Budapesti tudósítók jelenti: *Tai Hung Si* kínai alkirály, aki egy husz tagból álló tanulmányozási-bizottságot vezetett Európába, ma Budapestre érkezett. Az állomáson *Szterényi* József államtitkár fogadta ez előkelő kínaiakat, akik a Hungária-szállóban szállottak meg. Tisztelegtek *Wekerle* Sándor miniszterelnöknel, aki angol és francia nyelven intézett hozzájuk beszédet. Az alkirály megköszönte a szívélyes fogadtatást.

— **Katonaság a vörös lobogó alatt.** *Berlinből* táviratozzák: A Vorwaertset értesítették, hogy az urali gyalogság elhatározta, hogy forradalmi katonai szervezetet alapít, mert fontosnak tartja azt a szerepet, amelyre a katonaság az orosz szabadság kivívásában hivatva van és ezért a proletáriátussal karöltve akar küzdeni, hogy a szociáldemokrácia célját megvalósítsa.

— **Osztrák válasz a tulipán-mozgalomra.** *Bécsből* táviratozzák: A keresztény-szociálista ujságok ma közlésezik az agitáló bizottság fölhívását a magyar gazdasági harc ellen való állásfoglalás dolgában. A fölhívás rámutat arra, hogy Magyarországon magyar és zsidó kereskedők *kidobják* az osztrák u'azókat és bojkottálják az osztrák árukat. A bizottság fölhívja a császárváros lakosságát, hogy erre az eljárásra azonnal feleljen: „*Vissza a magyar lész tel, vissza a magyar sertéssel, vissza a magyar állampapirokkal.*” A bizottság június elejére számos gyűlés megtartását tervezi ebben a dolgban.

— **Politizálás miatt felfüggesztett plébános** *Liptó Rózsahegyéről* jelentik: *Párvy* szepesi pök *Hlinka* rózsahegy plébánost nem: a gimnáziumnál viselt püspöki biztosi állástól mentette fel, hanem plébánosi állásától *felfüggesztette*, mivel a képviselőválasztás alkalmával *Szobár* dr. tót jelölt mellett *magyaros agitációt fejtett ki*. *Hlinka* tót érzelmei hivatás szerint a nunciaturához folyamodnak párt érdekében.

— **Malál a bíróság előtt.** Megrendítő jenet játszódott le a törökkanizsai kir. járásbíró előtt, ahol tanuként jelent meg egyik perben *Pollák* Károly torontáljózseffalvi lakos. Alig fogott hozzá a bíró Pollák kihallgatásához, mikor az rosszulletéről panaszkodva, hirtelen *összesült*. Nagy lotás-futás indult meg a bíróság épületében, hogy Pollákot eszméletre keltsék, azonban minden kísérlet hiábavalónak bizonyult. Mire a gyorsan előhívott orvos megérkezett, *Pollák* Károly már *kiszenvedett*. *Pollák* Károlyt az orvosok véleménye szerint szívészé hűdés ölte meg.

— **Dowie „proféta” haldoklik.** *Chicagoból* jelentik, hogy Zion City bukott „profétája” *Dowie* John *Abxande* haldoklik az Auditorium szállodában. Mrs. *Dowie*, ki hetekkel ezelőtt megtagadta urát, a balhírekre odasietett a beteghez, ki azt hiszi, hogy közeledik utolsó órája. Szívbénaulás minden percben megdőlheti a viharos pályafutást ért „apostolt”, ki végre is hatalomvesztetten repül át a tulvilágra. Az orvosok azt mondják, hogy *Dowie* alig él tovább egy-két napnál.

— **Gepfegyverek az osztrák-magyar hadseregben.** *Bécsből* jelentik: A hadügyi kormányzat azzal a tervvel foglalkozik, hogy a legközelebbi időben minden gyalog- és lovas had-

osztályt egy-egy lovasított gépfegyver- és minden hegyi dandárt egy hordozható gépfegyver-osztályal fogják ellátni. A szomszédos államok már régóta rendelkeznek ilyen formációkkal, az eddigi gépfegyvereknek azonban az volt a hátrányuk, hogy igen gyakran működési zavarok állottak be. Az új Berlinből eredő fegyvernél ezt a hátrányt teljesen kiküszöbölték. Az új gépfegyverrel, melynek legnagyobb előnye a lövési képesség rendkívüli gyorsasága. Jelenleg Bruckban kísérleteznek és a velük való bánás begyakorlására Bruckban gépfegyver-osztályt akarnak föllátni.

— Milliók — salátából. *Nagykörsről* jelentik, hogy ott a salátakivitel vége felé jár. Az utóbbi két héten naponta 30—52 *waggon* salátát vittek ki Budapestre, Bécsbe, Brünne és Grácsba, e hó 11-én pedig 73 *waggonal*.

— Repülő vasút. Clevelandból jelentik, hogy az egész világ kereskedelmi forgalmát óriásilag átalakító találmányról beszélnek ott. Egy felsővágányú vasutról van szó, melyen a közlekedő vonatok *percenként hat mérföldnyi távolságot fogják befutni*, azaz óránként csaknem négyszáz mérföldet. T. L. Johnson clevelandi polgármester, az öhiói demokraták vezére a feltalálója ennek a vasutnak, vagy inkább sebességet adó motorának. A vasúti kocsi úgy lesz építve, hogy felső vezetői vágányon, sínpáron futhasson oly gyorsasággal, hogy ha ugyanoly gyorsasággal a vonat a rendes vágányokon a rendes acélkerekekkel menne, azok a kerekek darabokra törnének. Hatalmas mágnesek fogják emelni a kocsit s így csekélyebbé teszik a sínpár és a kocsi közötti súrlódást. Kis távolságokra alkalmazható lesz az új gyors közlekedési mód. Ablakok nem lesznek ezeken a vonatokon, mert a vidék képe gyorsabban fog változni, hogysem azokat a szem kísérhetné. A kocsi vezető vastag üvegtáblából fogja irányítani a motort s a megállást automatikus gépek fogják teljesíteni, mivel a rettenetes száguldásban a kocsi vezető nem látja az állomást.

— A kis/Lahovary herceg. A bécsi rendőrség táviratilag értesítette a főkapitányságot, hogy Bécsből nagyszabású szélhámosok után népszökött *Manolesco-Marcedante* György híradt bukaresti szélhámos, akit ugyszólván a világ összes rendőrségei keresnek. A szélhámos a legutolsó napokig *Kühn Mária* nyelvtanítónőnek udvarolt s csak akkor ugrott meg Bécsből, mikor a tanítónő házasságszedelegés címén büntető feljelentést tett ellene. *Manolesco* kereskedelmi ügyöknök mondta magát s a rendőrség megállapította, hogy egy ideig tényleg alkalmazásban volt egy bécsi könyvkereskedő cégnél, de nem *Müller Zsigmond* néven szerepelt, mint a hogyan magát *Kühn Mária* nének bemutatva, ott *Sámuel* néven ismerték. A szélhámos, aki lekötötelesen kedves modoru, rokonszenves megjelenésű, elegánsan öltözködő ember, hat nyelven beszél tökéletesen: németül, franciául, románul, angolul, olaszul és spanyolul. Termete magas, karcsu, haja, bajusza sötétbarna. A rendőrség a veszedelmes szélhámos kézrekerítésére megtette a szükséges intézkedéseket.

— Egy anarchista rendőr öngyilkossága. Párisból jelentik, hogy ott nagy feltűnést keltett egy *Genet* nevű rendőr öngyilkossága. Genet a *Marne* partján agyonlőtte magát. Ruhája zsebében egy levelet találtak, amely e szavakkal végződött:

— Eijen az anarchia!

A levélben Genet sajnálkozását jelenti ki, amiért a *Pyreneus*-utcán minap megkísérelt bombamerénylete nem sikerült. A rendőrség vizsgálatot tartott a levél kapcsán és megállapította, hogy az elmúlt héten a nevezett utcán

egy pokolgépet találtak, melynek meggyújtott kanoca azonban szerencsére elaludt, úgy hogy semmi baj sem támadt. A tettest persze akkor hiába keresték, míg most az öngyilkos levele alapján megtalálták a rendőrségben, aki a bombamerénylet meghíruulta felett érzett bánatában dobta el magát az életet.

— 32 millió korona kár. Megborzad az ember, mikor olvassa, hogy ekkora kár ér valakit — különösen, ha tudja, hogy az ország közös kára ez a 32 millió korona. Részünk van benne mindnyájunknak. A pénzügyminiszteriumban most készültek el az államháztartásról szóló 1905. évi kormányjelentéssel, mely szerint a politikai válság a közmunkákra 32,324.435 korona kárral járt. Mikor térül ez meg ennek a szegény országnak?

— Szerényi az Iparpártoló bankról. *Budapestről* táviratozzák: Az újonnan alapítandó nagyszabású Iparbank kérdése élénken foglalkoztatja a pénzügyi köröket, mert a vállalatnak Iparpolitikai jelentősége nyilvánvaló. Fokozza az érdeklődést az is, hogy a bank eszméje konkrét terv formájában már a kormánykörök elé került és hogy a tervet oly komoly pénzügyi oldalról vetették föl, amelynek Magyarország már négy nagy gyár alapítása köszönhető. — *Szerényi József* dr. államtitkár az Iparbank kérdésében a következőket mondotta egy újságíró előtt.

— Az Iparbank dolga egyelőre még teljesen a magánvállalkozás kezében van, úgy hogy részletkérdésekről, az Iparbank esetleges konkrét feladatairól, programjáról, ma még nem lehet beszélni. Tulajdonképen még valamely haladottabb stádiumról sem lehet szólni, mert a dolog még a kezdet stádiumában van, csak terv, amely egy magyar származású finansier régi terve. Ezt a tervet az illető már többször igyekezett megvalósítani más kormányoknál, járt nálam is és kifejtette egész tervét, de hangsúlyozom, hogy egyelőre csak tervről van szó, amely azonban minden csetre érdeklődést érdemel.

— A lippa-radnai híd új bérlője. Tegnapelőtt tartották meg Radnán a *radnai lippos* híd bérbeadására a nyilvános árlejtést. Két pályázó nyújtotta be ajánlatát: *Gross Izsó*, az eddigi bérlő, aki 17.207 korona bért ígért és a *Neurer-Keppich Brankovics* karánsebesi közkereseti társaság, amely 18.278 korona 88 fillért ígért. A hidat a közkereseti társaságnak adták bérbe 1906. év november elsejétől 1909. év október 31-ig.

— Az idegen nő. Erősen elkészt ez a kis aprilis tréfa, de nem érdemes vele jövő áprilisi várni.

Egy pesti ügyvédnek a kis fia berohant április elsején a mamájához, ravasz pózával:

— Mama! Mama!

— Mi az, fiacskám?

— Gyere ki azonnal az előszobába... a papa éppen most csókolózik egy idegen nővel!

A mama megrémül, s rohanást követi a kis fiút az előszobáig. A gyerek itt kinyitja az ajtót és diadalal kiáltja:

— Április! Április! Becsaptalak, mama! Nem is egy idegen nő volt, hanem — a szobaleány!

— Hetven késszurás. *Magyar-Kanizsáról* jelentik: A Magyarkanizsával szomszédos *Szaján* községben Kosa Mihály földmivest Pollák korcsmáros udvarán *halva találták*. A meggyilkolton több mint 70 késszurás volt. A kések különböző formájúak voltak, amint azt a sebekből konstatálták. Egy kés pengéje beletört a fejcsontba, egy másik a gégejét metszette át. A gyilkosság valószínűleg boszu műve. A csendőrség eddig mintegy 30 embert tartóztatott le.

— Halálos repülés. *Debrecenből* írják: Végzetes szerencsétlenség áldozata lett Szűcs Péterné szoboszlói szélmalom tulajdonos három

éves Terézia nevű kis leánykája, aki most súlyos sebével haldokolva fekszik szülői lakásán. A kis csöppség maga volt a megtévesztett élet. Előnk, eleven gyermek volt, akit folyton őrizni kellett, nehogy magában, vagy másban kárt tegyen. A legnagyobb vigyázat mellett is megtörtént a baj. Elég volt egy pár pillanat, hogy kijátszva az őrködőket, megszökhesse. Szülőitől elsőre, egyenesen a szélmalom erkélyére ment honnan jól láthatta a vitorlát, majd báiorságot véve magának közelebb ment. A vitorla *elkapta a gyermeket, magával ragadta a magasba*, majd elhajította, úgy, hogy a kis gyermek a levegőben hatalmas ívet írva zuhant alá. Szülei itt akadtak rá, s a gyermek eszméletlen állapotban volt. Az előhívott orvos konstatálta, hogy agyrázkódást s koponya repedést szenvedett. Mindkét sérülése feltétlenül halálos. A szerencsétlenségről értesítették a debreceni kir. ügyészséget, mely a szülők ellen a vizsgálatot elrendelte.

— A csodabot. Mózének volt egy botja, melynek érintéséről ketté vált a tenger s a pusztán vizet fakasztott a hegyből. Egy nagyikindai gépésznek pedig olyan botja van, amelynek érintéséről egy soktagú támadóbanda megfutamodott. Ez a história pedig, amely a nagyikindai csodabottal van kapcsolatosan, a választási küzdelmekből eredő, nem éppen kelemes történet. A nagyikindai választáskor elkezdett küzdelem volt a nemzetiségi választók és a magyar polgárok között s a választási harcok utóhatékai most is napirenden vannak. A nemzetiségiek nem tudják megbocsátani a magyaroknak, hogy ezek jelöltjük érdekében annyira exponáltak magukat. Tegnap is megüzenték a villanytelep gépészének, aki a magyar jelölt érdekében korteskedett, hogy estére, amikor hazamegy, elverik. A gépész pedig nagyot gondolt. Mégpedig azt, ha Mózes botja kettéválasztotta a tengert, vizet fakasztott a sziklából s a fáraók királya előtt kigyóvá változott, mért ne tehetné meg ő a vasbotjával, hogy a rája lesekedő ráchadat szétugraszsa, mégpedig minden ütés nélkül. Es aztán a vasbotot megtűzesítette s amikor a botról az izzóvörös fény eltűnt, kilépett az utcára. A rája lesekedő rácsok — lehetnek vagy huszan — hozzá rohantak s először is a botot akarták elvenni tőle. Amde alig nyultak a bothoz, kezük összegett s kétségbeesett ordítással menekültek a gépész közeléből. Ime, ez a nagyikindai csodabot története.

— Fürdőmegnyitás. Folyó hó 20-án lesz ünnepélyes megnyitása az Aradhoz közel fekvő, jó hírnévnek örvendő, gyönyörű fekvésű „Rigós” fürdőnek. Ez alkalommal az újonnan épült 16 vendég-szoba, gyógyterem és terrassal ellátott Teréz villa ünnepélyes beszentelése is meg fog történni. Délután 8 órától egy temesvári zenekar is fog hangversenyezni, este pedig tánc lesz. Vasúti állomás *Charlottenburg*; kocsit az állomáshoz rendelhető vagy Bogdarigóson, vagy *Nagel* Antal gyógyszerésznél Temesvár Gyár város Fő-utca 44. Telefon 322. E kis fekvésű fürdőre felhívjuk a fürdőt kereső közönség szíves figyelmét.

— Hajhullás ellen használjon *Perolint* 1 üveg, 1 kor. Vojtek és Weisznál.

113

Párisi divatlevél.

(A tavasz divatja.)

Páris, május 16.

Alig ragyog fel az első meleg napsugár s megvan a teljes átalakulás. Oh, ne csudálkozzanak rajta! Tegnap még a sötét, kabátkás ruhák jártak, mint ahogy a borus idők megkivánta, ma már csupa világos ruhát látunk, amely összhangban van a kék éggel s az aranyos verőfényvel. Ime, ilyenek vagyunk. Ezek az apró átalakulások változtatnak meg bennünket egyik percről a másikra s megváltozik vele Páris látképe is.

Tudják, mi a legnagyobb újság nálunk? A

természetes, festetlen, preparálatlan struccotoll! A hölgyek sétálni mennek a lágy, testhez simuló szövetekben, amelyek Aphrodite fátyloaként fogják körül formáikat s ehhez az öltözékhez igazán felségesen szép kalapjokon a hosszú toll, amely kecsesen lehull, mondhatni egészen a vállukra. A divatírások azt mondják, hogy ez a toll nemcsak a manák, de a holnaputának is kedvelt divatja lesz. Baromint van, ez a divat szép, amikor a leggyönyörűbb színekre összehajtogatják a toll, a gyönyörű hajfűrtökkel együtt.

De mert, hogy éppen gyék tudomásul, hogy csővel, szalagból vagy zsebkendőből is. Sokszor nem lássz kalap egy fészeknél, mely ba. Nagyon kedvelt a kalap, mely egyformán szép a legkényesebb díszíteni, megfelel neki. Eppen olyan keztü és cipő — Norvég mintha Ibsennek mindm akarna öltöni; vagy mintk csak felhő lenne, igyekezn viselője.

A „marquise” napern alkalommal beszéltem önről.

dekes it / boroladá / alsóbíró / megfiz / vételár / ítélet / hogy / nem /

kalapokról van szó, ve idaszépek az egészen vi liliaból összeállított kala k egyébként az ilyen kis rbele van illesztve a haj- tokban a szürke szín, a zóka vagy barna fejen s mert minden színű dia z kedvelt a szürke ruha, a egének az árnyalatában, annyit látománya teslet e szürkesség mögé, ár t elrejteti titkait e ruha amelyekről ma egy tek mind kedve lehet.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

hamisított bort nem kell megfizetni. Érőletet hozott a minap a kir. Curia. Egy si ügyletből folyó pörben mind a két ág az alperes vevőt a bor vételárának jelsére ítélte. A legfelső bíróság mindlet megváltoztatásával a felperest a bor ára irányuló keresetével elutasította. Az megindokolásában a kir. Curia kimondta, hogy a kérdéses bort az állandó borvizsgáló bizottság műbornak minősítette, holott az alperes nem mesterséges, hanem természetes bort rendelt. Ennélfogva a felperes nem követelheti a törvényes kellékeknek meg nem felelő áru vételárát.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.

Budapest, május 16

Amerika 1/2 olcsóbb. Kevés forgalom. Buza 5-10 fillérről olcsóbb arakon.

Az arak 100 kilónként számítva:

Déli tőzsde.

Buza októberre	16.03-16.10
Rozs októberre	13.28-13.30
Zab októberre	12.74-12.76
Tengeri májusra	13.-13.02
Tengeri júliusra	13.30-13.32
Buza májusra	11.40-11.42
Uj tengeri 1907-re	11.40-11.42

Zárhat 5 órakor:

Buza októberre	16.04-16.06
Rozs októberre	13.24-13.26
Zab októberre	12.70-12.72
Tengeri májusra	13.20-13.22
Tengeri júliusra	13.42-13.44
Buza májusra	15.74-15.76
Uj tengeri 1907-re	11.40-11.42

rányzat csöndes.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Előfizető. Nem azonos. Fényes László régi újságíró, aki annak idején a Jókainé ellen irányuló röpiratot írta. A másik Fényes alig egy esztendője forgatja a tollat, mióta Aradról elköltözött. **K. F.** A szamar Mefisztó című, lapunkban soha nem jelent tárcára adott válasz-versét nagy önyörűséggel olvastuk s csupán azért nem közöltük, mert ilyen remek költemény után nem mernénk ilymi hírvány Heine, Eendrődy, vagy más ilyes verset olvasóink elé állani.

IDEGENEK ARADON.

Május 16

Fehér Kereszt szálloda. Simon Ignácné és nővére. Budapest. — Radó Béla utazó Budapest. — Kovács Theodor dr. Temesvár. — Munk Dezső zó Szlatina. — Horváth Sándor utazó Budapest. — Siebel József utazó Budapest. — Ramer Gyula ügyelő Mezőhegyes. — Schlesinger Samu utazó Budapest. — Bauer Mór utazó Budapest. — Weiszpál kereskedő Budapest. — Csáki Róbert utazó Budapest. — Podenstein Károly utazó Budapest. — G. Sándor utazó Budapest. — Assinger Lajos dr. orvos Budapest. — Brüll Lajos utazó Budapest. — Hubricus János utazó Budapest. — Bauer Miksa utazó Bécs. — Markbreiter Frigyes utazó Budapest. — Weigl Henrik utazó Budapest. — Friedlander és társai utazó Budapest. — Nemény és Zinner utazó Budapest. — Fiedler János üzemvezető Nagyváradon.

Központi szálloda. Telkes Ernő igazgató és társai. Szeged. — Löwenstein Miksa gyáros Frankfurt. — Napholz Rezső műépítész Nagybecskerek. — Jader Adolf utazó Bécs. — Kohn Mór dr. ügyvéd Gyula. — Feingold Izrael kereskedő Temesvár. — Stettner Andras kereskedő Nagyvárad. — Wendt Ferenc kereskedő Nagyvárad. — Kardos Adolf utazó Oroszára. — Kohn Sándor utazó Budapest. — Feinkuchen Mór birtokos Buttyin. — Erdélyi József utazó Budapest. — May János utazó Bécs. — Jeky I. huszárezredes Szeged. — Fischer Miksa utazó Bécs. — Zemlényi Károly utazó Bécs. — Kobler Miksa utazó Bécs.

Nádor szálloda. Spány Arpad hivatalnok Budapest. — Körösy Lajos utazó Budapest. — Hermann K. ügynök Prossnitz. — Dimitrovics György konyhakertész Miskolc. — Zucker Emi kereskedő Tauc. — Korfa-zku Miklós operaszenek és neje Bukarest. — Rokszin Siviús gyógyszerész Meldeiek. — Volf Samu gazdálkodó Drauc. — Nagy József lelkész Pankota. — Pipka Mihály magánhivatalnok Ujszentmiklós. — Menczer Adolf kereskedő Tauc.

Csödtömeg eladási hirdetmény.

Alóírt csödtömeggondnok ezennel közhírré teszem, hogy vb. Fischer Jeanette temesvári cég csödtömegéhez tartozó, a Temesváron felvett csödtömeg 1-937. tétellei alatt felvett s 11783 kor. 30 fillér becsértékű butoráruk ajánlati árverés útján két tömegben eladni fognak. Es pedig: a fennebbi leltárban az 1-3, 8-11, 15-17, 20-23, 25-27, 29-31, 33-34, 36-45, 47-48, 50, 74-79, 85-86, 88, 90-92, 101-102, 114, 123, 125-129, 132, 134-135, 139-140, 142-144, 146, 151, 157, 159-161, 163, 166-168, 170-171, 173, 175-176, 178, 179, 181, 182, 185-186, 188-190, 216, 273, 290, 295-297, 300, 311-314, 566, 579-582, 534-589. tételszámai alatt felvett, 2764 kor. becsértékű ingókra külön ajánlat teendő és külön ajánlat teendő a csödtömegben 4-7, 12-14, 18-19, 24, 28, 32, 35, 46, 51-73, 80-84, 87, 89, 93-100, 103-113, 115-125, 124, 130, 131, 133, 136-138, 141, 145, 147-150, 152-156, 158, 162, 164-165, 169, 172, 174, 177, 180, 183-184, 187, 191-215, 217-272, 274-289, 291-294, 298, 299, 301-310, 315, 316-565, 567-578, 583, 590-937. tételék alatt felvett s 8969 kor. 30 fillér becsértékű ingókra.

Felhívom ennélfogva a venni szándékozók, hogy a fent kiúntatott becsértékeknek megfelelő 10%-nyi bánatpénzzel ellátott ajánlatukat írában 1906. év május hó 25 ik napjának d. e. 12 órájáig nálam adják be.

A ki az eladásra hirdetett árukat vételi szándékából megtekinteni akarja, az Huszár Ödön dr. temesvári ügyvéd irodájában (Temesvár Belváros) naponként délután 3-6 óráig jelentkezhetik.

Vevő köteles a vételárát és a vételári összeg utáni III-ik fokú bélyegilletéket az eladás után azonnal kezemhez készpénzben lefizetni; köteles továbbá az áruaktárt, illetve bolti felszerelési tárgyakat 3 nap alatt átvenni és elszállítani.

A választmány a beérkezett ajánlatok tárgyában 1906. év május hó 25 napján d. u. 3 órakor Aradon Dr. Mittler Izidor ügyvédi irodájában tartandó ülésezen fog határozni, fenntartva magának a jogot a beérkezett ajánlatok közül bármelyiket elfogadni, valamennyit visszautasítani, az árverést azonnal szóbelileg folytatni, esetleg pedig az áruaktárt, illetve felszerelési tárgyakat más módon értékesíteni.

Ha vevő a fenti árverési feltételeknek eleget nem tenne és különösen ha vevő a kikötött határidőben a vételárát kifizetni vagy az árukat átvenni és elszállítani elmulasztaná, úgy a bánatpénznek elvesztésén felül az áruaktárt, illetve berendezési tárgyak vevő körára és veszélyére fognak értékesített.

Sem a tömeggondnok, sem a választmány nem vállal szavatosságot az ezennel eladásra hirdetett áruk minősége, mennyisége és ugyanazonosságáért.

Arad, 1906. év május hó 12 én.

Dr. Heppes Béla,
mint vb. Fischer Jeanette cég csödtömeggondnoka.

a legjobb fém-tisztító szer. 3853
Mindenütt kapható.
Gyár: Lubaszynski & Co., Berlin NO.

Huzás

már f. évi május hó 23. és 25-én.

Tessék

a következő szerencseszámok közül választani:

4260

12692

13241

34637

65104

53955

65117

8798

91757

91770

Ezen

Osztálysorsjegyek

kizárólag csak nálunk kaphatók és megrendelhetők.

Ára:

Egy nyolcad	Kor.	1.50
Egy negyed	Kor.	3.—
Egy fél	Kor.	6.—
Egy egész	Kor.	12.—

Aradi Ipar- és Népbank

pénzváltó üzlete Aradon, Fehér Kereszt épület.

Megyei és városi telefon sz. 100.

Osztálysorsjegyek kaphatók továbbá a következő alélárusítóinknál:

Üzv. Hammerschlag Lipót (dohánytözsde, Andrassy-tér.)
 Husserl M. (dohánytözsde, Atzél Péter-n.)
 Bászler Anna (dohánytözsde Weitzer János u.)

CSARNOK.

A művész.

Irtá: Peterdi Sándor.

(2)

(Folytatás.)

A konyhából csakugyan vésztjósó sister gés ballatszott, mire Novákné rémülten rohant ki, hogy a nagyobb szerencsétlenségnek elejét vegye. A gyerekek magukra maradtak és Jankó áradzó szavakkal kezdett beszélni a színházról.

— No majd legközelebb hozok jegyet és elmegyünk! Vannak ismerőseim, kapok tőlük...

Egyik este csakugyan beállított három jeggyel.

Nagy lett erre az izgalom a Novák-családnál. A mama félóra hosszat kefélte, benzinezte egyetlen fekete selyemruháját; a boltosnétól kölcsön kérte a tollaskalapot; az almárium felekéről előkereste a kegyelettel őrzött ékszereket, a nagy kékgyöngy gyűrűt, a férje pecsétgyűrűjét, a két jegygyűrűt és valamennyit felérőszakolta megduzzadt ujjaira. Am, mikor a nagy munka sikerült, a derék mosóné tanács talanul állott; gyűrűs ujjai nem lérték a keztyübe; keztyü nélkül pedig nem akart a színházba menni. Ő tudja, mi az illendőség, de azért a gyűrűitől sem akart megválni.

A fogas kérdést Jankó oldotta meg. Az egyik kezére azután Novákné felhuzta a gyűrűket és erre nem vett keztyüt; a másik kezét pedig baledughatta a keztyübe, mert azon egy gyűrű sem volt.

A csitri is lázasan csinostotta egyszerű habos ruháskáját néhány meglakult szalaggal. A kócos még néhány szegfűt is hozott és a fiú ószinte gyönyörűséggel nézett a fiatal leányt és megesküdött

minden rendű és rangu angyalokra, hogy Juliskánál szebb leány nem lesz az egész trumban.

A színházban valami érzékeny drámát adtak. A mama két zsebkendőt telesírt. A csitri is segített neki, szóval kitűnően mulatott. Mit leginkább bizonyított az, hogy vagy No-hétfőig mindig erről az esetről beszélgettek. Novákné naponként visszagondolt arra a szegény elmegecsalt leányra és arra a gazemberre, aki elhagyta — aminek következtében mosás közben bőven hullajtotta könyeit a teknőbe és szappanos kezeivel dühösen hadonázott a levegőben.

Juliskának is mindig a színház járt az eszébe. Kipirult, ha rá gondolt és hosszasan, mélyen felsóhajtott, ha őt tapsolják, éljeneznek.

Azután megpróbálta visszaemlékezni a halottakra, látottakra, szavalt, játszott ő is és Novákné — nem szólt semmit. Hagyta őt. Sőt ha esténként fárasztó munkája után megpihent és az öblös kávé ibrikkel ölében leült, szivesen vette, ha Juliska valamit szavalt neki. Hogy ilyenkor a kócos mindjárt lecsapta a könyvet, a tollat és rohant be közönségnek és hogy torkaszakadtából éljenzett, kezelt pedig pornanyóra tapsolta — az csak természetes.

A színházi kirándulások azentúl gyakoribbak lettek; a kócos mindig tudott néhány jegyet felhajszozni. Novákné asszonyom tekintélye pedig szörnyen megnőtt és az udvari lakók ájtatosan hallgatták, ha a lepedőt rázva, vagy a czipőket csavarva beszámolt az egyes estéről.

Ezalatt a két fiatal csendesen szötte a jövő csillogó pókháló fonalait a szobácskájában.

— Tudja, édes Juliska, majd maga is színészkolába fog járni. Az biztos, hogy feveszik. Ha meglátják, ha szavalni kezd, nyert ügye lesz. Különben, ha szükséges lenn majd szerzek én pártfogót. A szerkesztők között van néhány jóakaróm...

— Milyen jó maga, Jankó.

— No bizony, más is megtenné. Aztán, ha majd művész lesz, nagy művész — boldogan fogok arra gondolni, hogy tehetségét é fedeztem fel, hogy én voltam első mestere...

— Ugy-e Jankó, maga mindig ott lesz a színházban, ha én játszom?

— Hogy ott leszek? Ha félig halott leszek, akkor se maradok el. De vajon maga megismeri-e majd a maga szegény barátját? Mert én akkor is ilyen igénytelen, ilyen kopott leszek, mint most. Azaz valamivel jobb sorom lehet... de mégis...

— Ugyan Jankó! Mindjárt megharagszom! És folyt tovább a beszélgetés, a tervezgetés, mint a csendesen fodrozó kis patak. Egyszerre azonban a leányka felkiáltott.

— Jankó! abban az iskolában nem kell fizetni?

— Fizetni? Jaj kell! Tyü; erről megfeledkeztünk!

— Akkor vége mindennek, mert a mamának nincs pénze, nekem se —

— És nekem se — fejezte be a fiú.

Juliska szemében könnyek jelentek meg, Jankó pedig majd megette kezét-lábát kétségbeesésében.

— Juliska, édes Juliska ne sírjon. Hiszen szent igaz, hogy nekem nincsen pénzem, de lesz. Megszerzem, még ha a tíz körmőmmel kell is kikaparnom.

A kócos oly meggyőző erővel beszélt, hogy a leányka mosolyogni kezdett és néhány perc múlva ismét a vidámság pajkos tündéréi töltötték meg a szegényes szobát. Minthogy pedig Novákné a konyhában éppen akkor játszott el egy jelenetet az utóljára látott darabból és az öblögető dézsa mellett letérdelve a téglapadlóra, érzékenyen sóhajtozott tőle ugyan a másik szobában akár tótágast állhatott az egész világ.

Juliska rövidesen bekerült a színháziskolába. Jankó addig járt-kelt, míg a fele tandíjat elengedték; a másik felének fizetését ő vállalta el.

A zavartalan boldogság napjai most virradtak fel Juliskára is, Jankóra is. A leány minden nap elmondotta, mit tanult újat, szépet az iskolában. Novákné hűségesen, figyelmesen hallgatta, mert szentül hitte, hogy aki annyit jár színházba, mint ő s akinek a leánya színész-

iskolába jár, annak okvetlen értenie kell a művészi dolgokhoz. A kócos is ott volt mindig; magyarázott, tanított, szavalt, játszott és Juliskával néha egész kis színdarabokat adtak elő Novák mama nagy gyönyörűségére.

(Folytatás következik.)

NAPIREND

Május 17. Csütörtök. Róm. kat. naptár: Paskál. — Protestáns naptár: Paskál. — Görög-keleti naptár (május 4.): Pelágia szüz. — A nap közeledik 7 óra 30 perckor.

A központi meteorológiai-intézetnek Aradon a következő táviratai szerint, a május 17-én várható: Változó, hűvös, zivatarok. Május 17. A délvidéki tanácsközhatalom tavaszi közgyűlése 4 óra 23 perckor, nyugati irányban.

Dr. Priegl István

ügyvédi iroda
Kölcsey-utca
(Héger-helyen)

1371
1. szám a.
teát.

SZAL

há

Arad, Forr

Elfoga

harisnyák köt

vala

keztük, kamá
nyák, alsóingó,
szakmába vágó

Női és férfi fejelés a
70 fillérig, gyerek ha
fillérig, női harisnya
egész 1 kor. 40 fillért
nyá 60 fillértől 1 kor.

Magamat a t. köz
figyelmébe ajánlva és
fogását kérve, maradt
kiv. tisztelettel SZALLAS

Egy ügyes
keresked

Segé

ki románul és németül

jó fizetéssel és
jés ellátás

kerestet
vidékre.

Czím a kiadóhivatalban.

Üzlet átvétel!

Tisztelettel értesitem a nagy-
érdemű helybéli és vidéki közön-
séget, ugyszintén nagyrebecsült
rendelőmet, hogy 15 évig

Gorzó és Társa

czég alatt fennálló

ozipészüzletet

amelynek fennállása óta baltagja
voltam, a mai napon átvettem s azt
ezentúl a saját nevem alatt fogom
tovább vezetni. 318

Kiváló tisztelettel

Bolezni Antal,

ozipész. Salacz utca 2 sz.

Ház, birtok vétel és eladás,
terményközvetítő

kereskedelmi ügynöki
iroda

ZEINER IGNÁCZ

Simonyi-utca 6. sz.

a leggyorsabban telje-
síti az e téreni 291

megbízásokat.

1836--ól úras telek Uj Mikalacán az
országut mellett olcsó áron eladó.
Bővebbet a fenti czégnél.

Magyar

Csodálatos ha.

Rozsnyay-féle Peps

Gyomorbetegeknek, kik gyengén emésztenek, szabál
emésztést és fokozza az étvágyat. Még teljesen egész
is, a kik érzik, hogy valamely kedvencz ételből többet
egy pohárkával közvetlen étkezés után bevéve, minden eme
tési zavartól megkímélteinek. Lábbadozóknak nélkülözhető
teszi a sokféle mesterséges tápanyagot. Hízoló gyógmódn
kiváló sikerrel alkalmazható. Egy üveg ára 3 kor. 20 fill.

Dr. Rozsnyay étpora

Lebőfőgésnél, gyakori gyomorégésnél és emésztési zavaroknál
kitűnő. Egy doboz ára 70 fillér.

Kapható:

Rozsnyay Mátvás

gyógyszertárban

3841

Arad, Szabadság-tér.

ARAD

volt L.

Ajánlja a leg
borokat, ugyszintén
ket pontos és gyors
mellett.

Számos látogatást kór tisz

Nagy Sándor

vendéglo.

90

y:
32. sz.

szám.

díjjal kitéve.

ÁR.

csak jég-
és mészáro-
tási és konyha-
tásban, valamint
aphatók.
natra küldetik.

vegyen és igyék, ki hosszú
és pótol sok osztrák és

Hazai víz:

“

allusoktól mentesen, szénsav

su ásvány- és savanyuviz,
tellemes ízénél fogva a con-
tozik.

ncz asztali vize és különösen
ség, gyomor-, máj-, vese- és
rvek minden bántalmi kősavény,
mésztő szervek betegségei ellen.

“ üdítő kellemes és kiváló gyógy-
ndeneknek ki egészségét becsüli mint
egy borral avagy tejjel vegyítve leg-
1011

nagyobb fűszerkereskedésben kapható és
adetik. Arad és vidéki vevőknek legalább egy
a szállítás az aradi állomásra ingyenesen történik.

vidékére **Boros Lajosnál** raktár és lakás Árpád-tér 5.

3881

pesten.

rtárában.

közönség szíves tu-

met

Központi szállodából

alá, Lőcs-féle házba

eztem át

apirkereskedés mellé.

ves pártfogást továbbra is kér

Kiváló tisztelettel

1258

Lázár Gyula.

Idei ásvány-, gyógy- és savanyuvizek magérkeztek.

A hölgyek legszebb díszé

a fehér és tiszta arcbőr,

ezt elérhetjük a bámulatos, csodás hatásáról hírneves

Hajós-féle

ARADI IBOLYA-CRÉME

használata által.

Szeplő, májfolt, bibircs,

bőrvörösséget és mindennemű arctisztatlanságot
egy csapásra megszüntet.

Ára 1 korona, dupla tégely 2 korona.

Ibolya-crème szappan 70 fill. Ibolya-hőlgypor fe-
hér, rózsá vagy krém színben doboza 1 K. 20 f.
Ibolya-tej (Eau de Violette de Hajós) 1 korona.

Óvakodjunk utánzatoctól!

A bevásárlásnál csakis **Hajós-féle** Aradi
készítményeket tessék kérni és elfogadni.

Kapható a feltalálónál:

Hajós Árpád

gyógyszertárában

3861

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Avábbá Földes Kelemen, Kocsuth Pál, Ring Lajos, Vojtek Kálmán gyó-
gyászok utáknál és Vojtek és Weisz droguerájában.

Piski telepen
egy jótorgalmu
temetkezési intézet
és saját ház
szabad kézből azonnal eladó.
Bardóczi Odön, vendéglős
Halász utca 41. sz. 299

Keti részletfizetésre
adok
órákat és ékszereket.
Kézpénzért veszek
órákat, ékszereket, törött aranyat,
ezüstöt, gyémánt s brilliánt kőveket.
Nagy órajavító műhelyemben
minden 137
órajavítás 80 kr.
Zsebóra üveg 10 kr.
Schwimmer Albert
órák és ékszerész Arad,
Szabadság-tér 5-6. szám alatt.
(Pótl. kávéház mellett,
Flume kávéházzal szemben.)

222-1906. végrh. szám.

Árverési hirdetemény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a világosi kir. járásbírósnak 1904. évi Sp. 207/3. számú végzése következtében Trutia Péter aradi ügyvéd által képviselt az aradi görög kei. román megyei alapok kezelője javára Lenkucz Mihály öszentanna lakos ellen 144 kor. s jár. erejéig 1905. évi szeptember hó 19-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 928 koronára becsült következő ingóságok u. m.: házbutorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a világosi kir. járásbírósnak 1906. évi V. 129/2. számú végzése folytán 144 korona tökekövetelés, ennek 1900. évi április hó 1. napjától járó 5% kamattal, 1/2% váltódíj és eddig összesen 86 kor. 70 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Öszentanna községben, végrehajtást szenvedett házában leendő eszközökre 1906. évi május hó 26 ik napjának délután 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ugy ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Világoson, 1906. évi május hó 18. napján.

Thuránszky Sándor.
kir. bír. végrehajtó.

3803 Legujabb ékszerész gyógymód.
Híres orvosok bizonyítványai.
Ártalmatlan minden gyógyszer nélkül.
Minden idegbetegnek
a legmelegebben ajánlom a 26. kiadásban megjelent füzetkét, melyet Weismann Roman ur a következő czim alatt irt:
„Ueber Nervenkrankheiten u. Schlagfluss, Vorbeugung und Heilung“.
Díjtalanul kapható: **Pain Emil** gyógytárában Pécs.

RÉZ ÉS VASBUTORGYÁR ARADON.

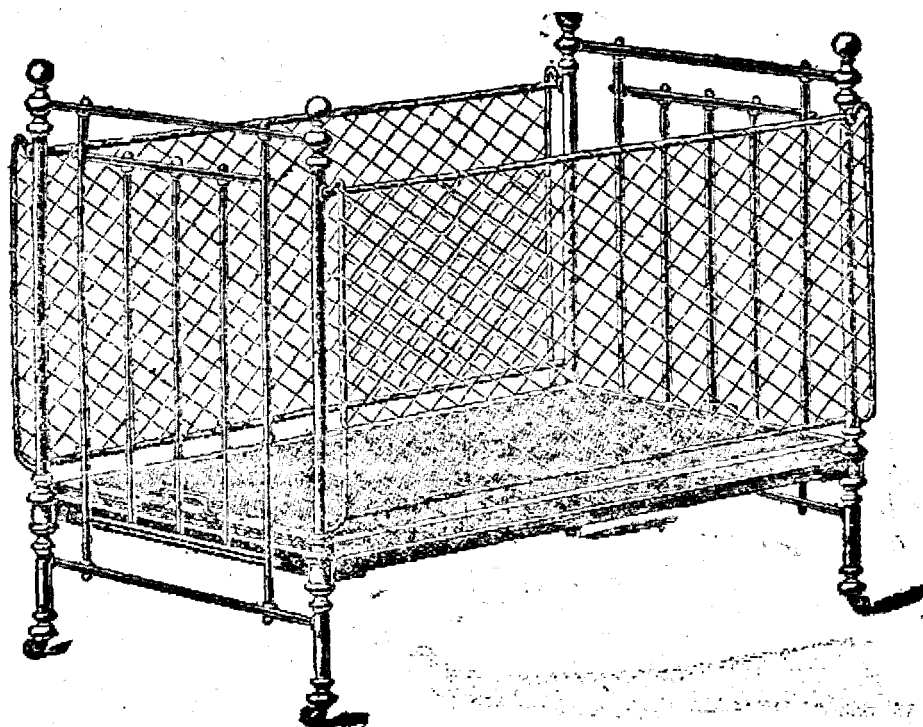
Tisztelettel van szerencsém értesíteni a tavaszi saisonra való tekintettel a vil- és kerttulajdonos urakat, hogy

kerti lugasaim, székeim-, padjaim- és napvédőim
elsőrendű, számtalan évekig tartó, rendkívül izléses kiállításban nagy mennyiségben rendelkezésre állnak bármilyen nagyság és méret szerint.

Saját gyártmányu 918

réz- és vasbutorok, sodrony-ágybetétek
pazar kiállításban.

kívánatra képes árjegyzékkel vagy írásbailleg szolgálak költségvetéssel.

Szíves megröndöést kér kitünő tisztelettel

FLEISCHER TESTVÉREK.

Gyárhelyiség: **Aulich Lajos-utca 14. szám.**
Raktár: **Lázár Vilmos-utca (Földes-palota.)**
Telefon szám 423.

Telefon szám 126 Telefon szám 126.
WUNDER, kárpitos műterme
Temesvár-Belváros,
Korvin Mátyás-utca 3.
Ajánlja fővárosi minta szerint berendezett kárpitos műtermét, a legujabb, legstilszerűbb és legolcsóbb díszítéseit és butormunkáit. — Elvállalok — konkurrenzia nélkül —
lakás-, villa-, szálloda- és iskola-berendezéseket
a legszerűnyebbtől a legelegánsabbig, helyben és vidéken. Szám- talanszor bebizonyítottam, hogy 11 év alatt a külföldön, u. m.: Németországban, Belgiumban, Hollandiában, Amerikában stb. a legnagyobb és legelőkelőbb műtermekben szerzett tapasztalataim révén azon helyzetben vagyok, hogy bármilyen követeléseknek a legpontosabban megfelelek és remélem, hogy a m. t. közönség bizalmát megnyerem. 587
Kiváló tisztelettel
WUNDER VILMOS.

AKI
jó és tartós cipőt akar venni,
az forduljon
BALOGH SÁNDOR

uri és női cipészhez
Arad, Boros Béni-tér 19. szám,
hol a legdivatosabb

uri-, női- és gyermekcipők
készülnek a legjutányosabb árak mellett pontos kivitelben.
Javításokat elfogadok s azokat a leggyorsabban eszközölöm.

NAGELE ANTAL
gyógyszertára a Szt.-Háromsághoz
Temesvár, Gyárvaros fő-u. 44.
„HELEN“
arc- és kézcreme szeplők, máj- foltok és mindennemű bőrtisz- tatlanságok ellen. Este lefek- vés előtt használandó.
Tégelye I kor. Próbátégely 60 f.
„HELEN“
mosdó víz üvegje I korona.
„HELEN“
pouder dobozza I korona.
Hozzávaló szappan drb. 80 fill.

Telefon szám 492.
Friss hal, fogas érkezett!
Földi eper, szamóca, új cserfoly, szagos máje (Waldmeister.)
Friss szőlő! — Friss apárga!
Vérnarancs. — Ananas. — Banán.
Erdélyi tábla alma. — Délmagyar- országi kitünő jó teavaj. — Megay Miskolci Bohéme és Tulipán tor- tája nagy és kicsi. — Györi knakk, kassai tormás mindennap friss érkezik. — Kassai sódar. — Must. — Legfinomabb likörök. — Új ná- polyi burgonya, zöld borsó és mindenféle korai fűszerek.
Hazai sajtok: Övári, Havasi, kár- páti, Pécsi csemege, Déli pusztai Kisbéri Romantour és Bivaly Im- perial. 1070
Finom hegyi borok, ásványvizek, tea, rum, cognac, cukor, cukorkák, mindennap friss pörkölt kávé ajánl

Sziszka I.
fűszer- és csomaga kereskedő
ARADON, a fopostával szemben.
Tavaszi és nyári idényre
szines
bőr- különlegességekben
nagy választék áll az igen tisztelt vevőim és a n. é. közönség b. ren- detkezésére, miért is szíves rende- lésüket kéri
Kitünő tisztelettel 762
Seelinger M. Andor
uri és női mintacipészete
Arad, Szabadság-tér 4. szám.
Orthopéd gyógycipők nagy sikerű eredményyel készülnek.
Városi és megyei telefon 115 szám

APRÓ HIRDETÉSEK.**Kerestetik**

egy 2-3 szobás lakás, fürdőszobával, esetleg kis magános ház, lehetőleg a főtéren közelében. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbítja.

Elegánsan bútorozott

utcai garcon lakás, egy szoba és előszobával József-főherceg-ut. 8. sz. a. II. em. kiadó. Ügyvédeknek és orvosoknak különösen alkalmas. 1289

Dr. Wolfner Pál

a Socializmus története füzve 2 kor. kötve 3 kor. **INGUSZ I. és FIA** könyvkereskedésében. Telefon 517 285

Azonnal kiadó.

Az Andrássy-lőr 9. számú házban két udvari két szoba, konyha és mellékhelyiségekből álló lakás kiadó. Bővebbet a házfelügyelőnél vagy levél útján Dr. Szilágyi Ede tulajdonosnál Budapest, Váci-utca 36. sz. 1836

Veszek könyvtárakat,

egyes könyveket és hangjegyeket legmagasabb áron. Kerpel Izsó könyv-, papír- és zeneműkereskedése, könyv- és zenemű kölcsöntára, Aradon. 264

Felső kereskedelmi iskolát

jó sikerrel végzett ker. gyakorlott levelező jó referenciákkal, 1500 kor. kezdő fizetéssel alkalmazást nyer. — Bővebbet a kiadóhivatalban. 1854

Ötvenezer darab

különböző színes férfi és női nap és esernyő 1 frt 10 kttól kezdve eladottnak **Hegedűs Árminnál, Szabadság-tér 17., a 13 vértanu szoborral szemben.** 1856

Jó házból

való fiu tanulói felvételt azonnal Dürer Gusztáv fűszerkereskedésében Aradon. 1867

Kávéház átvétel.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy a mai napon az Árpád téren levő **Korona-kávéházat** átvettem és

Tulipán-kávéház

czim alatt tovább fogom vezetni. Bátorodom megjegyezni, hogy huzamosabb időn át a Pölczli-kávéháznak főpincéra voltam és úgy írt, valamint előbb szerzett tapasztalataim alapján oda fogok törekedni, hogy az igen tisztelt vendégeimet a legmeszebbmenő figyelemmel szolgáljam ki.

Tisztán kezelt italok és hideg ételekről gondoskodom. — Naponként zene estély.

A n. é. közönség pártfogását kérve, tisztelettel

Antalik János,

1282 kávé.

Szálloda az**„Arany Oroszlánhoz“**

Temesvár Józsefváros

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek és igen tisztelt vendégeimnek szives tudomására hozni, hogy a jelenleg is legjobb hírnévnek örvendő

„Arany Oroszlánhoz“ czimzett szállodát

Temesvár Józsefváros

átvettem és azt a mai naptól a saját nevével fogom tovább vezetni.

En arra fogok törekedni, hogy a legjobb ételek és italok pontos és olcsó kiszolgáltatása által a n. é. közönség szives pártfogását megérdemeljem és a szálloda jó hírnevét továbbra is fenttartsam. 561

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

Grosz Theofil.

Vendéglő és sörcsarnok megnyitás!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy az igazságügyi palotával szemben, az új luth. bérházban egy a kor modern igényeinek mindenben megfelelő

sörcsarnokot

nyitottam.

Kitünő jó magyar konyha. Naponta friss csapolású kőbányai sör, friss villásreggeli és hideg felvágott kapható.

Tisztán kezelt italokról, valamint pontos kiszolgálásról gondoskodva van. — A m. t. közönség b. pártfogását kérve, maradtam hálás tisztelettel

Zámbó Samu,

1277

vendéglős.

Fajtiszta

szőlőoltványokat,

gyökeres fás oltványokat, a legjobb bor és csemegefajokból ajánl megvételre 971

Hámory-gazdaság.

Bővebb felvilágosítás nyerhető:

Arad, Deák Ferenc-utca 3 sz. Telefon 229.

Egy célom van!

hogy mindenki meggyőződjön országszerte előnyösen ismert olcsóságomról.

A vásárlás nem kötelező!

Mert megnézni meg szabad!

Megvenni nem muszáj!

INGYEN ADOM

Dr. Barabás Béla remekül sikerült fényképét mindazoknak, kik áruházamban egy 20 koronás bevásárlást tesznek!

Ezen alkalommal

200.000 koronát meghaladó raktáramban az árakat még mélyebbre leszállítottam. Egyben megjegyzem, hogy az összes nyári divatujdonosságok megérkeztek!

Kérem a föntirtakról személyesen meggyőződni!

HEGEDÜS ÁRMIN

rőfös- és női divatruházában

Aradon, a Szabadság-téren 17. sz. alatt, a 13 vértanu szoborral szemben.

1107

Figyeljünk a kékre festett kirakatra!